ISSN 0132-4462

1988 ВЕРЕСЕНЬ № 17

Перець

Дзвінок на перший урок

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

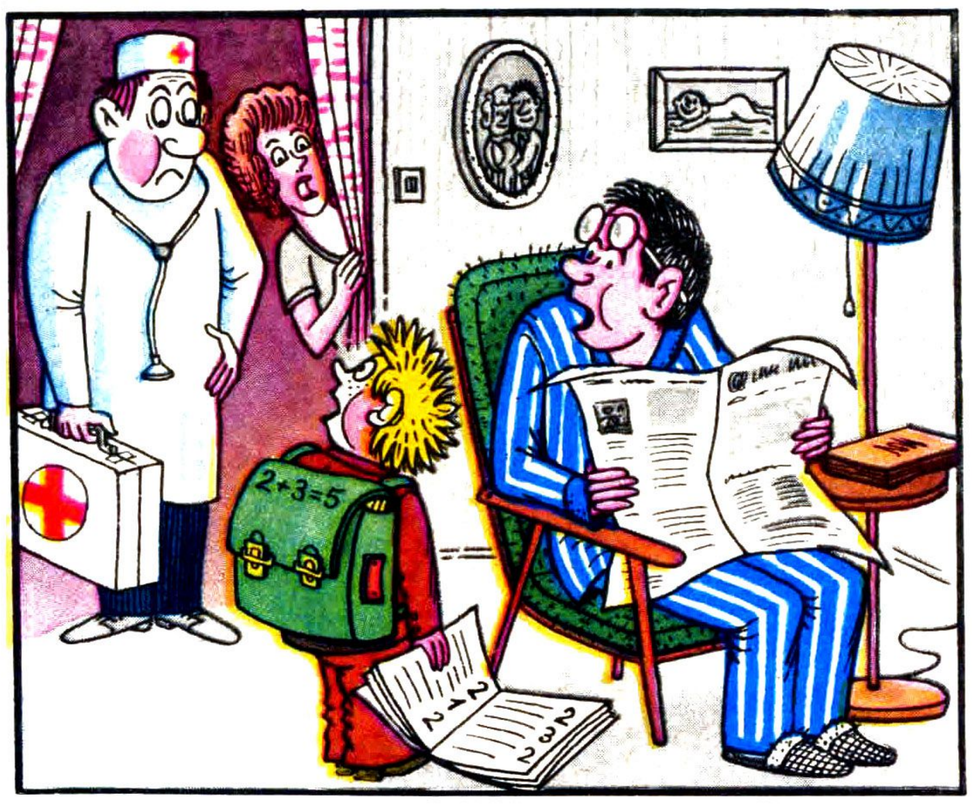

— Тату, це я «швидку» тобі викликав...

— В умовах гласності ми віднині самі будемо обирати класного керівника!

— Ура-а-а! Деркачевого батька зняли з посади! Нарешті цьому телепню двійки можна ставити!

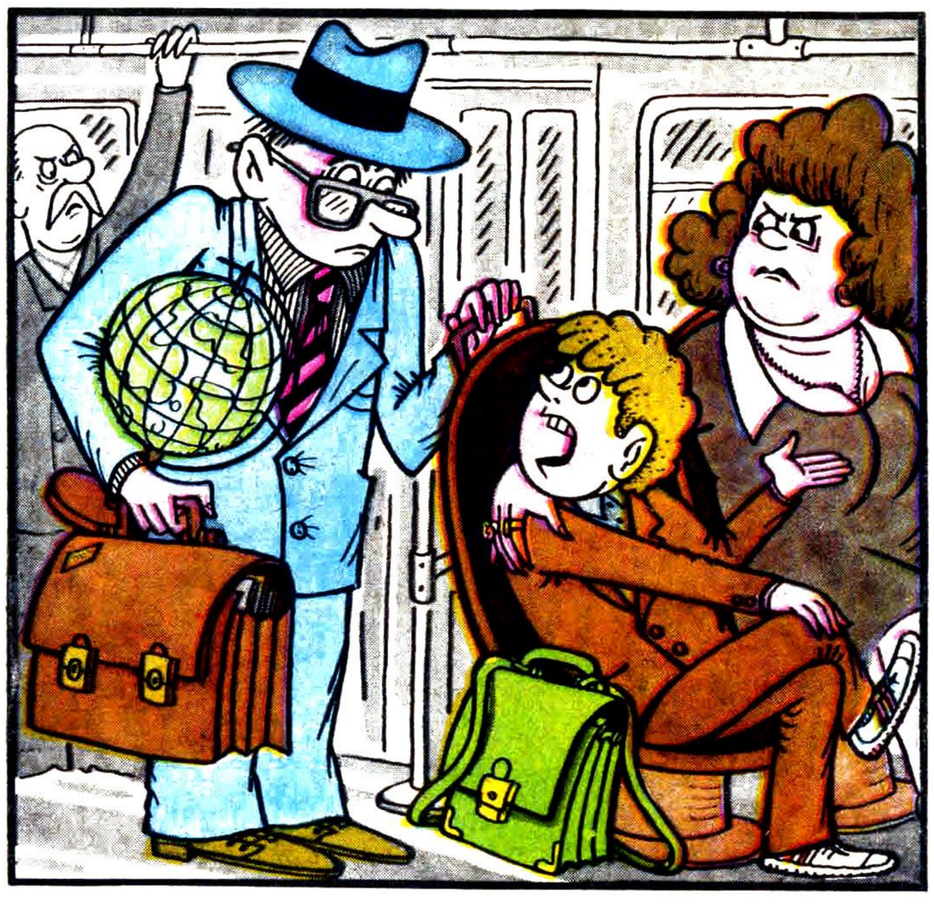

— У школі вчити будете, Петре Семеновичу!..

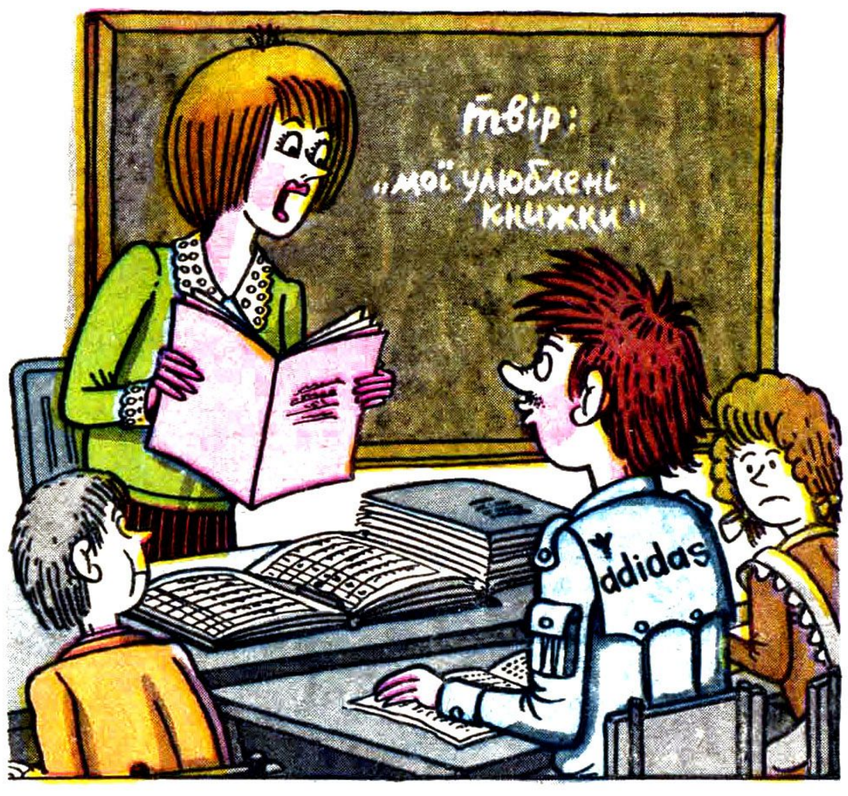

— Що ти пишеш, Хоменчук?! При чому тут ощадні книжки твоїх батьків?..

Мал. В. ГОНЧАРОВА

— Добре Коті: його вже за сорокалітнього вважають.

ПЛАН чи МЕТАЛ?

В обідню перерву в булочній № 8 було оголошено аврал. Викликавши до себе всіх своїх підлеглих в особі прибиральниці Дусі та продавщиць Люсі і Марусі, завідуюча булочною Антоніна Павлівна трагічним напівшепотом сказала:

— Дівчатка, країні потрібен метал!

Люся і Маруся розгублено перезирнулись, а п'ятдесятисемирічна Дуся про всяк випадок пустила сльозу. Наступною фразою завідуюча поспішила розвіяти їхнє здивування:

— *Ми не можемо допустити, аби наші домни* разом з мартенами зупинилися.

— А багато треба? — запитали дівчатка.

— Багато! — твердо мовила Антоніна Павлівна.

І працівники прилавка з завидним ентузіазмом кинулися на пошуки металобрухту. Тільки ледь не відразу з'ясувалося, що булочна № 8 не має у достатній кількості таких відходів. Три старі віконні засувки, відірвана минулої зими сердитим відвідувачем дверна ручка явно не рятували становища. Навіть хлібобулочні вироби, які колись були багаті на різноманітні металеві предмети, тепер містили в собі саме тісто. Очевидно, працівників хлібозаводу теж охопив металоздавальний ентузіазм.

Пошуки дефіцитного залізяччя довелося розширювати. І тут Дуся, Люся і Маруся на чолі з Антоніною Павлівною зіткнулися з фактом, який практично не залишав і найменших шансів завантажити домни і. мартени зібраним металобрухтом. Раптом виявилося, що не лише булочна № 8, а десятки й сотні інших торговельних точок Харківської області включились у пошуки хліба вітчизняної важкої індустрії.

Організованими колонами продавці й товарознавці, завмаги і лоточниці прочісували усі наявні території міської та приміської зон. Та як не старалися торговельники, план, який було спущено Міністерством торгівлі республіки, тріщав і репався.

— Де ж таке бачено! — обурювались вкрай втомлені Люся і Маруся.— Звідки у нашій булочній метал?

— Та ще й така прірва? — змахувала сльозу прибиральниця Дуся.

Важко, звичайно, з цілковитою упевненістю стверджувати, як на подібні висловлювання відреагували б у Міністерстві торгівлі. Та, кажуть, що сам заступник міністра Микола Іванович Родь був настроєний вельми оптимістично. І план здачі металобрухту з року в рік ріс, поки не досяг (враховуючи специфіку галузі) астрономічної цифри. Скажімо, лише по управлінню торгівлі Харківського облвиконкому на поточний рік він дорівнює 1176 тоннам.

Директорів універмагів і завідуючих гастрономів, та й самого начальника обласного управління торгівлі Володимира Васильовича Гузенка при одному слові «метал» кидало в піт. І навпаки: коли у підвідомчій їм торговій точці лопалися водопровідні труби, виходила з ладу система центрального опалення, остаточно псувалися холодильники чи контрольно-касові апарати, їхні обличчя радісно світилися. З'являлася крихітна перспектива реального внеску до плану.

Тільки це зовсім не означає, що Харківське обласне управління торгівлі абсолютно не має можливостей поповнювати велетенський загальносоюзний плавильний котел своїм брухтом. Така можливість є. І якщо дивитися на речі цілком реально, а не з високого крісла, припустімо, начальника управління з матеріально-технічного постачання «Постачторгу» Михайла Борисовича Резника або його заступника Бориса Михайловича Немовецького, які, власне, і доводять кожній області планові цифри, то Харківське управління може щорічно здавати до 200 тонн вторинної металсировини. Але ж план — 1176 тонн! Уловлюєте різницю?

Відверто кажучи, якби навіть харків'яни наважилися здати у брухт усе своє обладнання, яке одержують щороку, починаючи з гир і кінчаючи електронними вагами, то й тоді навряд би здолали планову вершину.

— Схаменіться! Звідки така цифра — 200 тонн? — цілком резонно можуть обуритися вищеназвані міністерські працівники.— Адже та ж сама торговельна мережа Харківської області у 1985 році здала 1107, у 1986 — 1050 й у 1987 — 1106 тонн брухту! Виходить, є можливості? Існують резерви?

Ось тут ми й підійшли до найбільш цікавого питання. Втім, навряд оте, про що піде нижче, буде відкриттям для М. І. Родя, М. Б. Резника та Б. М. Немовецького. Адже названі цифри виконання не ними вигадані. Більш того, вони (цифри) твердо фігурували у багатьох графах державної звітності. Мовляв, металу — гори! Тільки...

«Управління торгівлі Чугуївського міськвиконкому просить вас врахувати те, що... у здачі металобрухту нам допомагав завод паливної апаратури Нині завод відмовився допомагати...»

«Більше половини плану зібрано... за допомогою інших підприємств...»

«Червонозаводський продторг змушений звертатися за допомогою до підприємств...»

«Управління торгівлі планувало Орджонікідзевському продторгу збирання чорних металів без урахування наших можливостей, але план виконувався будь-якою ціною. З 1986 року становище різко змінилося, і тих можливостей, які були, зараз немає».

Мабуть, зрозуміло, про які саме можливості йдеться. Еге ж, саме про ті, коли за торговельні організації брухт (принаймні, його левову частку) здавали промислові підприємства. Дусям, Люсям та Марусям на чолі з Антонінами Павлівнами залишалося їм тільки красно дякувати. Зрозуміло, виходячи з власних сил, можливостей та наявності, як той казав, підприлавочного дефіциту.

Тільки от нещастя! Як сказано в листі з Орджонікідзевського продторгу, з 1986 року «становище різко змінилося». Інакше кажучи,— нема дурних. Госпрозрахунок на підприємствах поклав край отим оборудкам. А план? Та що ви! Хіба може план враховувати становище? Навіть оте, яке «різко змінилося». Ні в якому разі! Він, незважаючи ні на що, продовжував своє зростання.

І ось тут, виявивши неабияку природжену кмітливість, Люся, Дуся і Маруся разом з Антоніною Павлівною пішли ва-банк. Оскільки промислові гіганти Харківщини майже навідріз відмовились виконувати чужий план своїми відходами, торговельні працівники вирішили раз і назавжди порвати з ними і з'єднатися міцними узами з безпосереднім збирачем тих відходів. Тобто з виробничим об'єднанням «Вторчормет», яким керує Олександр Михайлович Харченко. І результат не забарився. Ділові стосунки налагодились настільки міцно, що деяким торгам міста й області вдавалося за кілька днів виконувати мало не весь річний план. До того ж, без відчутних зусиль і будь-яких транспортних витрат.

Скажімо, 18 і 19 лютого цього року Комінтернівському продторгу посміхнулася доля, і він відразу здав майже 16 тонн металобрухту. Зважте, що вся ця гора залізяччя була навантажена не на КрАЗ чи БелАЗ, а на тендітний легковий автомобіль «Москвич»-2715 № 96—16 ХКЗ. Як уже вдалося на тому «Москвичі» привезти таку гору залізяччя на «Вторчормет», залишається загадкою за сімома печатками. Тим більше, що вказаний автомобіль, який колись належав Харківському БМУ тресту «Укрторгбуд», було за ветхістю своєю списано ще у 1986 році, і він сам да-авно пішов на переплавку.

Як свідчать приймально-здавальні акти, тонни металу везли до «Вторчормету» будь-яким транспортом. На мікроавтобусі 62—81 ХАЩ (до речі, також списаному два роки тому) — три тонни брухту, на автобусі-гіганті ЛАЗ 695Н, що належить АТП-20123,— півтори тонни. Правда, державтоінспекція дуже давно встигла поміняти у цього автобуса номери. А ті, що фігурують сьогодні в актах, уже не існують. Тільки ні це, ні щось інше не бентежить ані працівників торгівлі, ані метких приймальників «Вторчормету». Бо звітують не металом — звітують цифрою. На папері. Та й високому міністерству потрібен, власне, не метал — потрібен виконаний план! А коли так, то геть будь-які сумніви! Згадав або вигадав перший-ліпший номер автомашини — і півділа зроблено. Заповнив приймально-здавальний акт, метнувся мерщій до вельми добрих підлеглих Олександра Михайловича Харченка — і все діло «на мазі». Навіть без усіляких шпінгалетів чи дверних ручок у кишені. Бо нікому й на думку не спадало, що оті самі номери машин можуть, м'яко кажучи, бути умовними. Хто, скажіть на ласку, знав, що під номером, скажімо, 09—44 ХКЗ лічиться автомашина ГАЗ-24? Еге ж, елегантна «Волга». Та ще й із шашечками на борту. Таксі. А от примудрилися на цій «Волзі» через увесь Харків перевезти до «Вторчормету» (а там і прийняти у повному обсязі) дві з половиною тонни металобрухту!

Ось таким досить незвичним методом вже давненько Люсі, Дусі й Марусі на чолі з Антонінами Павлівнами вирішують металургійну проблему країни. У паперових звітах та графах Держстатуправління воно виглядає навіть симпатично. А з Міністерства торгівлі республіки ні-ні, та й пролунає трагічний напівшепіт:

— Дівчатка! Країні потрібен...

І на цьому місці вже й самі іноді затинаються. Бо ніяк до пуття не збагнуть, що ж потрібно країні: справна цифра у плані чи таки метал?

І. ЛАГОЗА.

Харківська область (і не лише вона).

Мал. О. ГУЦОЛА

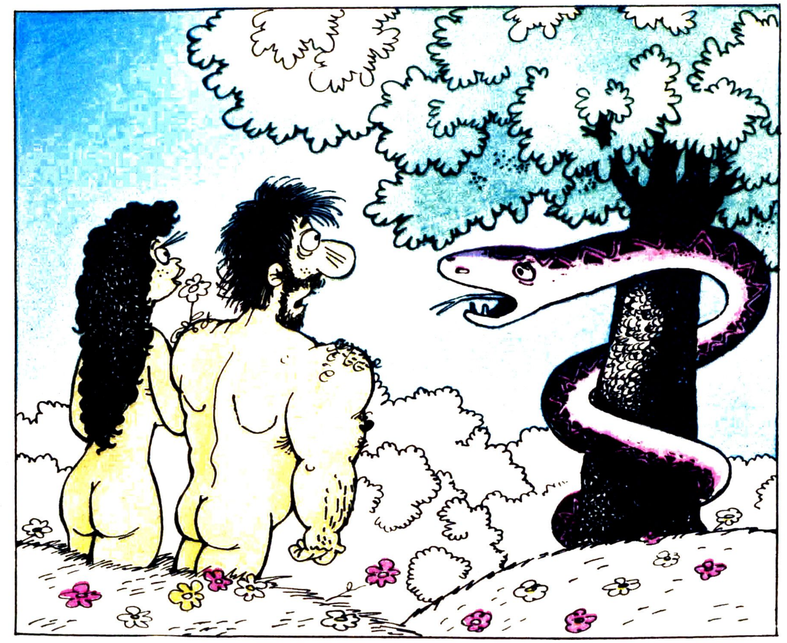

— Примчали кооператори і всі яблука забрали...

СПЕРШУ РОБЛЯТЬ, ПОТІМ — ДУМАЮТЬ

Підвідділ статистики при штаб-квартирі ТАП повідомляє: потік скарг про ліквідацію ставків у селах під виглядом реконструкції не мілішає. Причому у будь-якій географічній точці республіки все відбувається за одним і тим же сценарієм: спочатку випускають воду із ставка, а вже потім починають думати: кому, коли і яким робом його почистити та довести до пуття. Останнє таке повідомлення надійшло з села Івангород Олександрівського району на Кіровоградщині: на місці колишнього кількагектарного ставка другий рік буяють очеретяні хащі.

ПОДВІЙНА ТЕПЛОТА

КРИМСЬКА область. (Кор. ТАП). Винятково теплі дні настали для мешканців будинку № 47 по вулиці Свердлова у місті Ялті. Окрім щедрого південного сонця, їх ще дуже гріють гарячі запевнення головного інженера відділу капітального будівництва міськвиконкому В. Ф. Гусєва підвести нарешті теплотрасу до їхнього будинку.

Телеграфне Агентство Перця

ШАФА-ГОЛОВОЛОМКА

Кутський лісокомбінат Івано-Франківської області налагодив випуск оригінальних шаф. Скласти їх докупи набагато складніше, ніж розв'язати головолому з кубиком Рубика. Принаймні житель села Двинич Заліцицького району Тернопільської області М. А. Борсук із цим завданням не впорався і вже півроку безрезультатно просить у лісокомбінату допомоги.

НЕПРОСТЕ ЗАПИТАННЯ

Після того, як біля зупинки швидкісного трамваю «Політехнічний інститут» у Києві продавець магазину № 709 М. Гринь намагався реалізувати два контейнери всуціль гнилих лимонів, кореспондент ТАП зателефонував керівництву Жовтневого оптово-роздрібного плодоовочевого комбінату (ОРПК) і поцікавився, чи не тому т. Гринь розташувався зі своїм пікантним товаром саме по сусідству із швидкісною трамвайною лінією, щоб на випадок чого чимдуж накивати п'ятами. Керівники ОРПК відповіли, що запитання поставлене не з простих і попросили дати їм час подумати.

В ОСТАННЮ МИТЬ

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Продовження на 5-й стор.

Кому що болить...

ЛИСТИ ЧИТАЧІВ ДО ПЕРЦЯ

А ЯК ЖЕ З РЕПУТАЦІЄЮ?..

Пам'ятаєш, Перче, у травні написав я тобі про те, що маю «Запорожця» з водяним охолодженням? Правда, ота вода, яка потрапляє під час дощу в салон, охолоджує не мотор, а... ноги водія та пасажирів. От і просив я тебе запитати керівників запорізького заводу: чи не соромно їм в епоху перебудови отаке випускати? Що ти, Перче, й зробив, надіславши мого листа на завод.

І от за два тижні отримую я копію листа, адресованого представникові цього заводу в Черкасах т. Ільїну. У тому листі заступник генерального директора заводу т. Мартиненко пише:

«На адресу заводу звернувся тов. Лук'яненко Т. Г. (себто я) **зі скаргою на попадання води в салон.**

У строк до 10.06.88 р. запросіть тов. Лук'яненка Т. Г. на гарантійний пункт, роботи по усуненню попадання води в салон проведіть за рахунок гарантії».

На перший погляд, усе прекрасно: прореагували на скаргу оперативно й по-діловому! Та в тім-то й річ, що то лиш — на перший погляд. Бо у своєму листі до тебе, Перче, я не скаржився й не просив допомоги і «роботи по усуненню» провів сам, власними руками. Але мені цікаво: скільки ж то подібних розпоряджень доводиться віддавати тов. Мартиненкові своїм представникам у різних містах Союзу, якщо дефект закладено в самій конструкції? А чи не краще було б довести її до пуття та й нарешті не компрометувати отаким чином вітчизняне автомобілебудування?..

Т. ЛУК'ЯНЕНКО,
інвалід Великої Вітчизняної війни II групи.

Черкаська область.

...ПІДНЕСЛИ «ГАРБУЗА»

Споконвіку дівчата на сватанні традиційно підносили невдасі-залицяльникові гарбуза. А в наш час працівники споживчої кооперації взялися перетворити цей символ нещасливого кохання на предмет комерції. Гарбузове насіння користується великим попитом за кордоном. Тому всім, хто здає його до заготконтори, обіцяють навзамін можливість позачергово придбати дефіцитні товари.

Спокусилась на них і моя мати. Насіяла гарбузів, виростила, зібрала насіння і здала до заготконтори Куп'янської райспоживспілки, отримавши квитанцію № 493713, яка давала право на «дефіцит» вартістю до двохсот карбованців. Було це у 1983 році, однак дефіцитів їй і досі ніхто не запропонував. Цієї весни вирішила вона знову спробувати щастя: свіжа квитанція № 647530 гарантувала «дефіцитів» уже на 808 карбованців. Проте й цій гарантії виявилася стара ціна. Бо поки що у всіх магазинах відповідають одне й те ж: немає чим подібні квитанції отоварювати. Виходить, тепер уже самі кооператори піднесли нам, невдахам-здавачам, гарбуза?

І. КОВАЛЬОВ.

село Подоли
Куп'янського району
Харківської області.

КОМЕНТАР ПЕРЦЯ. Оскільки подібний лист — не перший з одержаних редакцією, виникає підозра, що споживкооперація надійно перейняла давній звичай, який дає змогу підманути довірливих пайовиків, не тривожачись за наслідки. У крайньому випадку, можна просто відповісти: квитанція за минулий рік уже не отоварюється. І спокійнісінько чекати, поки застаріють і цьогорічні.

ЗА ТРИ «СТОЛЬНИКИ»

Люди у нас тепер такі грамотні, аж приємно. Таке складне поняття, як експеримент, і навіть ще складніше — науковий експеримент,— їм роз'яснювати не треба. Більше того, з перших слів вловлюють суть і дають власну оцінку. Може здатися, що і писати про всілякі експерименти вже не треба. Проте це тільки здається. Бо, наприклад, про досвід Горлівського авторемонтного заводу не можна не розповісти.

Ще в січні наш насінницький радгосп «Полтавський» здав на ремонт автомобіль ГАЗ-53. Оскільки був у нього пошкоджений лонжерон рами, то здавали ми його з новою рамою. Але завод чогось присікався до кабіни, хоч машина працювала лише п'ять років і в аварії, дякувати долі, не була. Проте першого разу ми змовчали і привезли нову кабіну.

В травні довелося відправити на завод іще одну машину з таким же дефектом і доданою рамою для заміни. Однак і цього разу заводчани вимагали заміни неаварійної кабіни-шестилітки. Довести, що кабіна нормальна, я не зміг і, згідно з актом № 9057, машину здав на зберігання. Але вже при мені її відправили на розбирання. «Ми в першу чергу ремонтуємо хороші автомобілі»,— гордо повідомив слюсар.

Але примусило мене взятися за перо інше. Поки я з водієм Панасюком С. К. стояв біля заводу, до нас підійшло 17 (сімнадцять) слюсарів, і кожний пропонував якісь запчастини або запитував, що саме нам потрібно. Один же, як у добрі старі застійні часи, прямо заявив: «Жени три стольники, я вночі вивезу кабіну...»

Так от що хочеться мені сказати директорові заводу Ю. Г. Корнилову:

— Наведіть, вельмишановний, порядок у своєму господарстві. Навчіть підлеглих усе робити правильно і чесно: від оцінки стану машини до її ремонту. Й бажано без «лівих» домагань і відвертої спекуляції. Кінчайте свої «ліві» експерименти!

І. ПЕРЕДЕРІЙ,
головний інженер радгоспу «Полтавський».

с. Кротенки
на Полтавщині.

ЗІЛЛЯ Й ПРИБУТОК

Як ти, Перче, ставишся до самогону і самогоноваріння? Впевнений, що це моє запитання — риторичне і твоя відповідь буде такою ж, як і моя й дуже багатьох наших людей: з огидою. І все ж, притамувавши огиду, хочу поділитися деякими своїми думками саме щодо цього отруйного зілля.

Думаю, не зроблю відкриття, коли скажу, що, хоч як це парадоксально, у ході боротьби проти пияцтва самогоноваріння набрало куди ширшого розмаху, ніж до початку цієї боротьби. Я особисто знаю з десяток осіб, які раніше не гнали, а тепер женуть — ще й як! Чому? Вигідно. 10 кілограмів цукру — 20 пляшок самогону по 5, по 7 і навіть по 10 карбованців за пляшку (остання ціна — у нічну пору). Он як!

От і журиться одна особа: «Нема ні цукру, ні конфет, ні сиропу. З чого ж гнати?» — «А ви ще гоните?» — «Ще! Я й не переставала! Такий прибуток!»

То я собі й думаю: десь щось недопрацьовуємо з цією проблемою. Як була державна ціна горілки 3 крб. 62 коп., то гнали набагато менше — невигідно було. Скажете, п'яних було більше. Це так. Три роки тому я щодня спотикався об ханиг, які валялися на землі. Тепер таких бачу набагато менше, але тих, хто ледь переставляє ноги,— вистачає...

Висновок. По-перше, боротьба проти самогонників ведеться, але — дуже мляво, щось не хочуть відповідні органи цим займатися всерйоз. А по-друге, потрібно ще щось робити, зокрема, по-моєму, і в тому плані, щоб самогон гнати було ще й невигідно. А п'яниць — що ж, треба їх суворіше карати.

М. ЗУБКОВ.

м. Бердичів.

ХТО Ж ПЕРШИЙ?..

Не знаю, чи правильно мене зрозуміють, але мовчати не можу, бо йдеться, на мою думку, не тільки про уражене самолюбство, неприємний осад на душі і матеріальні вигоди.

Двадцять п'ятий рік працюю я дояркою в колгоспі «Україна» Світловодського району. І не просто дою корів, а ще й беру участь у соціалістичному змаганні за високі надої, оскільки в нас усюди не тільки працюють, а й борються.

Підключення до боротьби відбувається автоматично. Принаймні, ми щорічно за традицією в неурочистій обстановці заповнюємо друкарським способом бланки соціалістичних зобов'язань, після чого вважається, що змагання розгорілося.

Але суть не в цім. Точніше, не тільки в цьому, а в тому, що формалізм на початковій стадії виливається у формалізм в кінцевій.

У 1986 році завоювала я, офіційною мовою висловлюючись, першість по колгоспу і району. Одержала за це премії. А трохи згодом з'ясувалося, що переможцем республіканського змагання стала доярка нашого ж колгоспу, яка зайняла друге місце.

Вирішивши з'ясувати, як воно так сталося, звернулася до голови профкому. «Це зроблено без мого відома»,— пояснив він. Пішла до завідуючого фермою. «Мене не цікавить, у кого яке місце,— почула у відповідь.— Мені молоко потрібне».

Ще трохи згодом — чергова несподіванка. З одного боку, приємна, а з іншого — ще більш незрозуміла. Мене визнали переможцем Всесоюзного соціалістичного змагання працівників системи Держагропрому СРСР. Почесний диплом вручили, а про премію — ані слова. Як, до речі, і про медаль «Ветеран праці», якою мене нагородили.

Премію, двісті карбованців, віддали пізніше, після того, як я написала Перцю. Приїздив перевіряючий. На ферму до доярок він не зайшов, хоч жінкам було йому що розповісти. Закликали мене у хатину на території ферми, де ми записуємо надоєне молоко, нічого толком не пояснили та й попрощалися. Письмової відповіді я так і не одержала.

От і думаю собі: що ж це за соціалістичне змагання, коли офіційно визначену винагороду доводиться, вибачте на слові, канючити, коли переможців визначають не за показниками, не привселюдно, а в кабінетах, керуючись ні для кого не зрозумілими мотивами?

Любов СКОРОХОД.

Кіровоградська область.

КОМЕНТАР ПЕРЦЯ. Мені пощастило більше. Відповідь з обкому партії, куди надсилався лист Л. Л. Скороход на перевірку, я таки одержав. Щоправда, зрозумів з нього ще менше, ніж Любов Леонідівна — з розмови із перевіряючим. Секретар обкому В. М. Щербина підтвердив, що справді Л. Л. Скороход була визнана першою в Союзі, а доярка цього ж колгоспу «Україна» А. Т. Бондаренко — першою в республіці, однак механіки визначення переможців не пояснив. Лише додав, що скарга доярки «викликана недостатньою роз'яснювальною і виховною роботою в колективі з боку правління колгоспу, партійної і профспілкової організацій».

А що, власне, треба роз'яснювати? Чому процвітає формалізм?

І хто кого має виховувати? Навряд чи годяться у вихователі людині, яка майже чверть віку нелегко і сумлінно працює, керівники, котрі бачать у ній лише пару робочих рук.

ДІАЛЕКТИКА ПАРАДОКСІВ

Майже філософські роздуми

Парадокс — слово не наше. Чуже.

Пояснити б його науково, так складно. Можна заплутатись. А нам це треба? Мало й без цього всілякої плутанини? Отож!

Краще вдамося до фактів. З нашого повсякденного життя.

Тільки не з погляду метафізики. А з погляду діалектики. Матеріалістичної.

Це коли ніщо не стоїть на місці. Все рухається. Все розвивається. Від нижчого до вищого. Від простого до складного. І не по колу. А по спіралі.

Така закономірність. Об'єктивна.

А як бути з парадоксами?

Є вони чи нема?

Є!

Візьмемо, наприклад, людський фактор. Йому нині приділяється особлива увага. І правильно приділяється! Бо саме тут чимало парадоксів.

Ось вам чоловік. Мужчина. Не дуже малий і не дуже великий. Середній. А з роботою справляється. Часом, кажуть, як лев. І біля домни, і в ливарному цеху, і на конвейєрі, і за штурвалом лайнера, і за кермом трактора чи комбайна.

Його не зважують і не міряють, коли на роботу беруть. І не бояться, що діло провалить.

І ось вам чоловік! Контролер у тролейбусі, автобусі, у вагоні поїзда чи електрички. Глянеш — Ілля Муромець! Чи борець світового класу Іван Піддубний! Зріст — во-о! Плечі — во-о! Голос — во-о!

Навіщо? Щоб «заєць» від нього не втік? Щоб якась бабуля з рук не вирвалась?

Та куди ж тікати, коли на других дверях такий самий «борець» стоїть?

То це для страху таких богатирів на контролерів підбирають?

Даремно! Наша публіка давно вже вихована в дусі страху. Та вона й перед контролером-піонером трясеться всім тілом. Навіть та, що ні в чому не винна.

Хіба не парадокс?

Та підемо далі.

Ось вам жінка. Оспівана в піснях. Прославлена в поемах класиків. Наша кохана! Наша подруга! Наша мати! Хвалена в передових статтях періодичної преси на 8 Березня.

І правильно! Бо вона справляється скрізь. За верстатом. За прилавком. За кермом, у школі, в лікарні, в полі, на фермі.

А ще жінка бігає і купує. Стоїть у довгих чергах. А тоді — дві тяжкі сумки в руки, лоток яєць на голову — і їде додому в тролейбусі. На одній нозі.

То тій жінці, що в балеті на одній нозі, хоч оплески й слава. А цій?

Та й це ще не все. Бо ж є ще жінки оті, котрі в оранжевих жилетах. Вони нам роблять доріжку скатеркою. Щоб рівненько й гладенько. А для цього — животом на перфораторний молоток і: дю-дю-дю-дю! Цілий день. Щоб норму виконати. За себе й за тих чоловіків-здорованів, що в конторах сидять та ту норму визначають.

Хіба не парадокс?

А чоловікові яке діло до того, що жінка цілий день в оранжевому жилеті асфальт довбала? Йому після вечері, газети й телевізора красу подавай. І щоб фігура, грація, і щоб руки м'які та пухкі.

Оце й філософія! Оце й діалектика парадоксів! У розвитку. По спіралі. Від нижчого до вищого. Від простого до складного.

Та вже як за грацію мова зайшла, то й тут свої парадокси. У тролейбусі, автобусі чи метро поглянеш, не знаєш, кому місцем поступатися. Жінці чи котромусь чоловікові? Бо ж більшість мужчин із такими животами, що хоч сьогодні в «декрет» відпускай.

У яку б ми сферу не подалися, неодмінно на якусь дивину натрапимо.

Урожай не виростив, а приписав на папері — хвала тобі і премія. А то й щось більше. Яйця в магазині купив, штампики позмивав, знову продав — план виконав. Продукції не додав, але правду сказав — є догана. А то щось і більше.

Це діалектика парадоксів!

Як часом навіть у науці. Інститут закінчив. Кандидатську захистив. А в десятирічці, як пізніше виявиться, не вчився.

Як часом і в сім'ї. Дід і баба — пенсіонери, але працюють. І гроші заробляють. А їхні дорослі онуки не працюють і не заробляють. А гроші проциндрюють. Випрошені чи силоміць вирвані. У діда і баби.

Як і по службі. Дивись, якийсь чин діло до ручки довів, збитків на мільйон наробив — його, звісно, з посади звільнили. Та, не гаючи часу, на іншу перекинули. На вищу. Щоб не «дістали». Бо він номенклатура! З досвідом провалювати.

Парадокс?

Звичайно.

Але діалектичний. Бо по спіралі. Від нижчого до вищого.

Так що таке парадокс?

А дідько його знає. Слово, бачте, не наше. Чуже. Кажуть, грецьке. Тільки чогось у наше життя вплуталося. І все нам псує.

Теж парадокс!

Іван СОЧИВЕЦЬ.

м. Київ.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

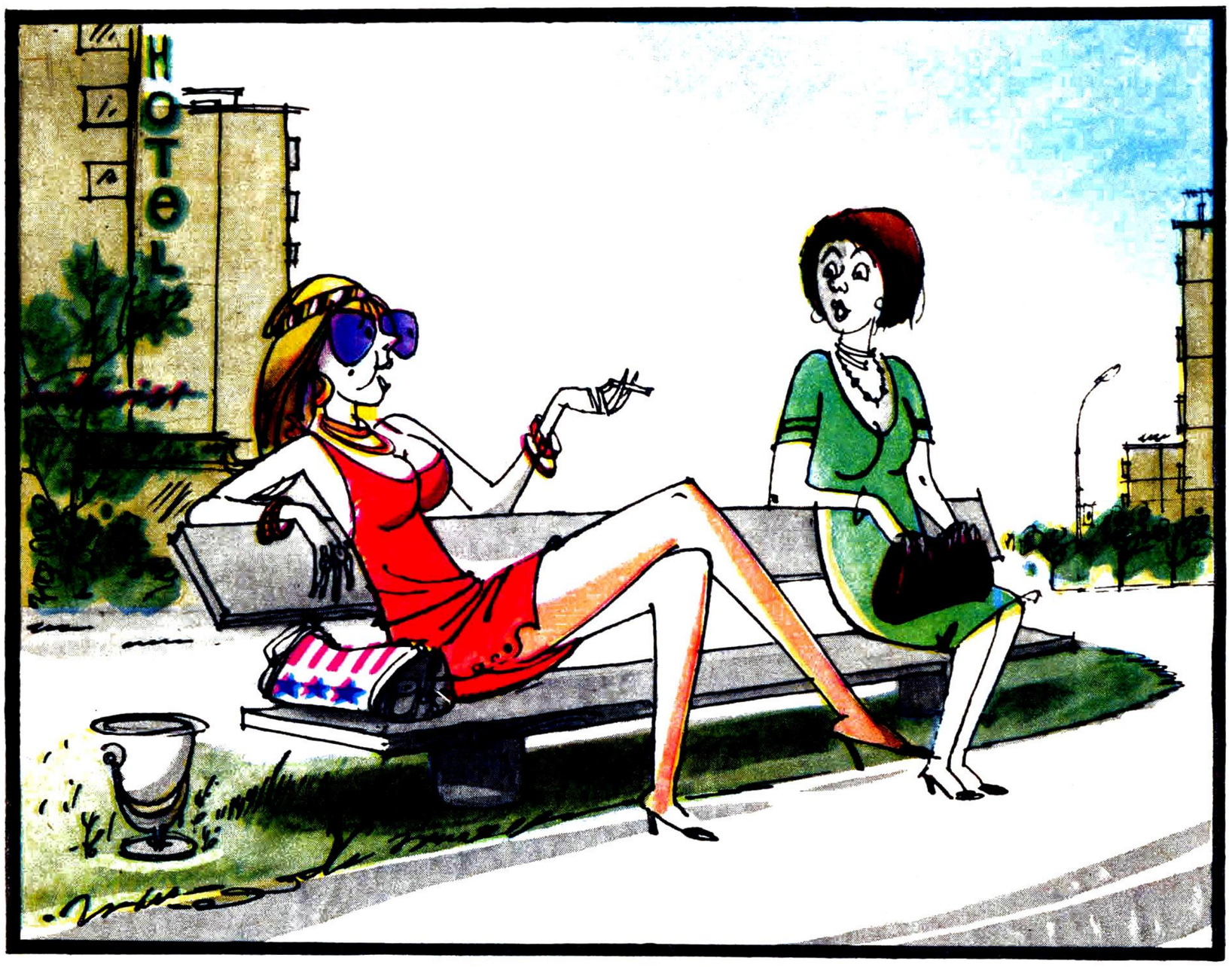

— Ти що, досі у батьків на шиї сидиш? А я вже давно своїм трудом заробляю.

РОЛІ У ФУТБОЛІ

Три-три рахунок зафіксовано —
Ну й молодці!
(З команди кожної травмовано
По три гравці...)

* * *

Чому сезон скінчився невдало,
Тепер усім це зрозуміло:
Команду перетренували
(П'ять тренерів за рік змінили)...

Валерій ОЛЕВСЬКИЙ.

Продовження на 7-й стор.

УСЕ ПОЧАЛОСЯ З СЕРВІЗУ...

...неначе з чайного. А може, і не з нього, а з кофейного чи столового. Зрештою, справа не в сервізі, а в обновi, за яку із такими ж наслідками міг слугувати й чайний сервіз, і кольоровий гонконгський телевізор, й автомобіль типу «Лада» або новий віник для кухні. Аби тільки — обнова.

Обнову придбав директор Заболотівської восьмирічної школи Любомльського району комуніст Федір Михайлович Онищук, а посприяв йому в придбанні сервізу механік радгоспу «Комуніст» Олексій Єрмолайович Дудар. Обнову, як ведеться, вирішили обмити. За традицією...

Директор яко гостинний господар виставив на стіл самогон власного виробництва й закуску. Випили товариші за новий сервіз, за те, щоб з нього добре пилося, щоб він, не дай боже, не розбився й не потріскався, щоб довгі роки радував око господарів та їхніх гостей.

Позаяк протоколу під час застілля ніхто не вів, то уточнити, чи було виголошено ще якісь тости, тепер важкувато. Гірше, що постфактум важко встановити не тільки, **за що,** а й **що саме** пили. Чи просто самогон, чи самогон, підсилений якоюсь спиртовою рідиною невідомого походження.

А що напій таки був зміцнений, свідчать результати. Уже наступного ранку, тобто третього червня цього року, сорокадев'ятирічний Олексій Дудар раптово помер.

Ескулапів Любомльської районної лікарні можна обвинувачувати в чому завгодно, тільки не у формалізмі. Оскільки вони не стали морочити голову фактом наглої смерті ані представникам правоохорони, ані судово-медичній експертизі. Самі нашвидкуруч визначили причину смерті: порушення мозкового кровообігу. І край!..

А Ф. М. Онищук, треба тепер думати, також здогадувався, що причина смерті тут інша, бо й сам після обмивання сервізу почував себе куди гірше. Але нікому про свої здогади не сказав, мабуть, сподівався, що якось промине. Однак не проминуло. Через п'ять днів і він упокоївся. Та забрав таємницю із собою в домовину. Бо родичі наполягали, а голова Нудиженської сільради В. Романюк і дільничний уповноважений міліції В. Омаров дозволили поховати небіжчика й цього разу без судово-медичного дослідження.

Директора школи у селі поважали. І на поминки народу зібралося чималенько — близько півтори сотні. Як ведеться! Не відкидати ж давню традицію!..

Під брезентовим тентом серед інших гостей були й згаданий уже голова виконкому Нудиженської сільради, і секретар того ж виконкому В. Палій, і директор радгоспу В. Семенюк, і секретар радгоспної парторганізації В. Якимчук, і завідуючий Любомльським районним відділом народної освіти О. Мошковський, і голова райкому профспілки учителів О. Бохін та інші достойники, серед яких і головний інженер радгоспу В. Зуб, він же, до речі, член товариського суду і член комісії по боротьбі з пияцтвом.

Подейкують, що саме на стіл, де сиділи перелічені активісти, поставили бутель із якоюсь каламутною рідиною. Покуштувавши її, актив щиро зморщився: надто смердюча. Помітили це молоді робітники радгоспу, зауважили: «Е, то не для вас»,— і забрали бутель собі, натомість поставили перед активістами дещо слабкіший самогон і ще слабкіше вино, куплене перед цим у магазині. Завдяки цьому альтруїстичному жесту, сільський актив було врятовано. А вісім учасників поминок (переважно віком від 33 до 47 років) наказали довго жити. Серед них, між іншим, брат і сестра Олексія Дударя, вони залишили сиротами аж п'ятьох своїх дітей.

Взагалі у лікарні опинилися вісімдесят учасників поминок (з них 33 з діагнозом: «отруєння невідомою отрутою», решта — профілактично). Пом'янули!..

Слідчі органи тепер вивчають причину трагедії. За попередніми даними, люди загинули в результаті отруєння якоюсь технічною рідиною на спиртовій основі і яку вживали в чистому вигляді замість алкогольного напою або розводили в самогоні для зміцнення останнього...

А ось іще одна давня традиція, яку також не ми вигадали і не нам, як-то мовиться, її руйнувати — пиятики на проводах призовників до лав Радянської Армії. На Волині мені розповіли кілька випадків, коли молодики, учні ПТУ, перепилися на очах у дорослих самогоном, згвалтували 14—15-річних дівчаток, котрі, до речі, також випивали на тих же проводах призовників. Одна з них, дев'ятикласниця, після цього покінчила життя самогубством.

Можливо, усі ці трагічні випадки дещо приглушать урочисті фанфари, які сповіщають про наші блискучі успіхи й видатні перемоги на фронті боротьби із пияцтвом. Можливо, ці факти трохи підкоригують оптимістично-бадьорі зведення про зменшення продажу в магазинах «Московської» та «Столичної» завдяки вмілій організації черг за горілкою та підвищенню цін на неї.

Можливо, наведені страхітливі інциденти підкажуть, що ми і в цій благородній справі не уникли кампанійщини, яка завжди віддає перевагу рішучому адміністративному заходу перед систематичною наполегливою виховною роботою.

Але я сів за цей фейлетон, маючи на увазі чисто прагматичну мету. Хотів попередити наших численних читачів і їхніх добрих знайомих: якщо на вас і досі не вплинув ані достопам'ятний Указ, ані старання Міністерства торгівлі, ані бурхлива за задумом і скромна в наявності діяльність товариства боротьби за тверезість, і ви все ж таки — за службовою, громадською чи особистою потребою — вирішили випити, то дотримуйтеся, принаймні, техніки безпеки, перевірте: що будете пити? Отака благородна мета була у мене, коли я сідав писати цей фейлетон.

Та вже перед самим від'їздом із Луцька працівники прокуратури мимохіть завдали удару по моєму ентузіазму. Розповіли таку прикру бувальщину. Після трагедії у селі Заболотті місцеве радіо, районна та обласна газети зробили спеціальне повідомлення про смертоносний самогон і спиртові сурогати. Та небавом, рівно через дванадцять днів після згадуваного обмивання сервізу, ветфельдшер колгоспу імені КПРС того ж Любомльського району В. Вавринюк заховав у тихому місці пляшчину з настойкою чемериці, виготовленою для лікування тварин. Це помітили трактористи В. Пех і С. Скиб'юк. Знехтувавши біблійською заповіддю «не вкради», механізатори поцупили пляшчину й тут же зметикували на двох. Обох того ж дня з тяжким отруєнням було доставлено до лікарні...

А мені й дотепер не дає спокою клята думка: невже й справді, лише потрапивши на поріг того світу, ми здатні збагнути, що не можна пити всіляку гидоту? Невже не можна бодай трохи раніше стати більш розбірливими? Невже гіркий досвід сусіда, колеги, знайомого усе ж таки нічого не вартий? Невже?

О. КРУКОВЕЦЬ.

Волинська область.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

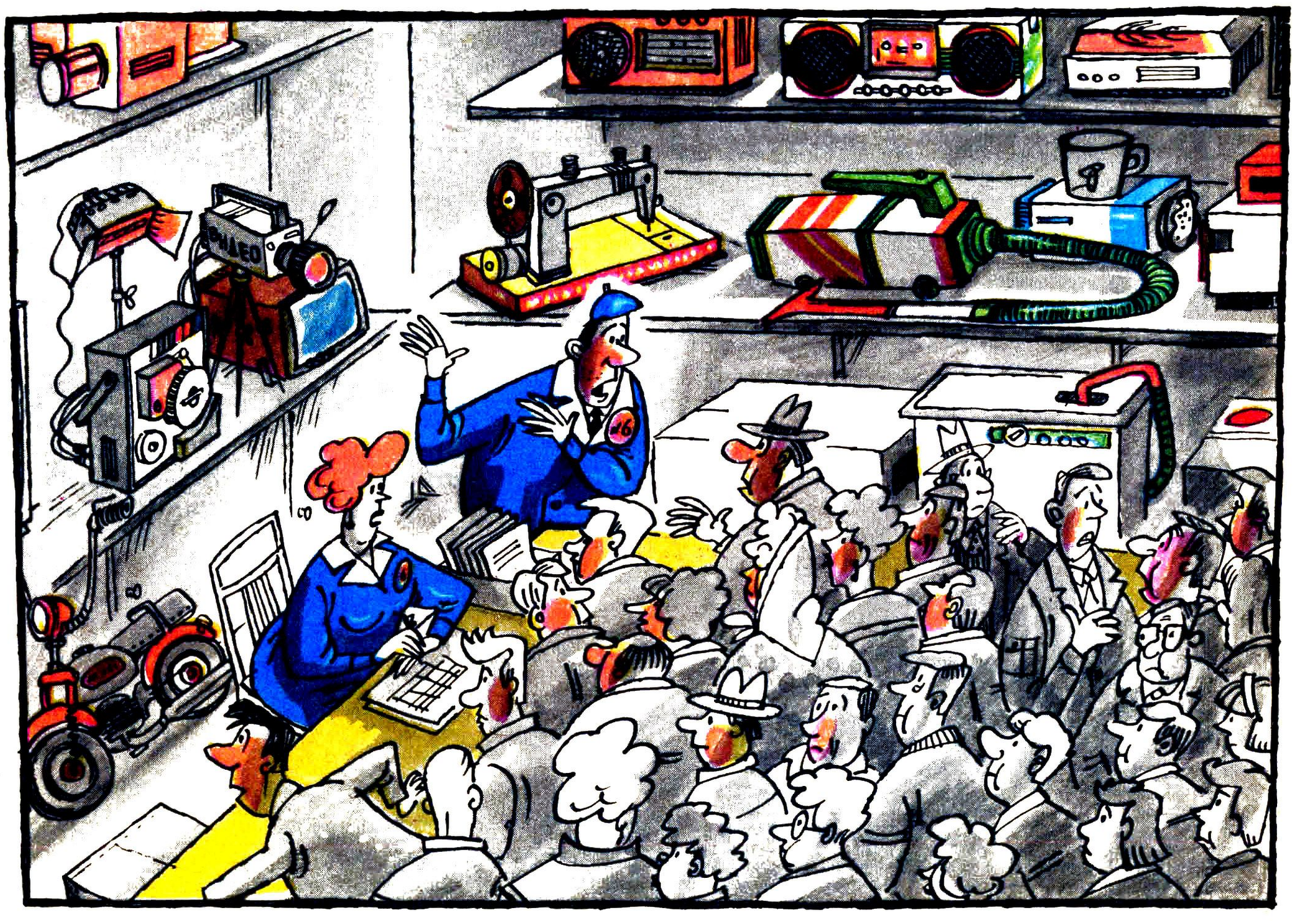

— Спокійніше, товариші, спокійніше: ці товари не продаються. Ми лише вивчаємо попит на них!

Мал. А. БОРДУНІСА

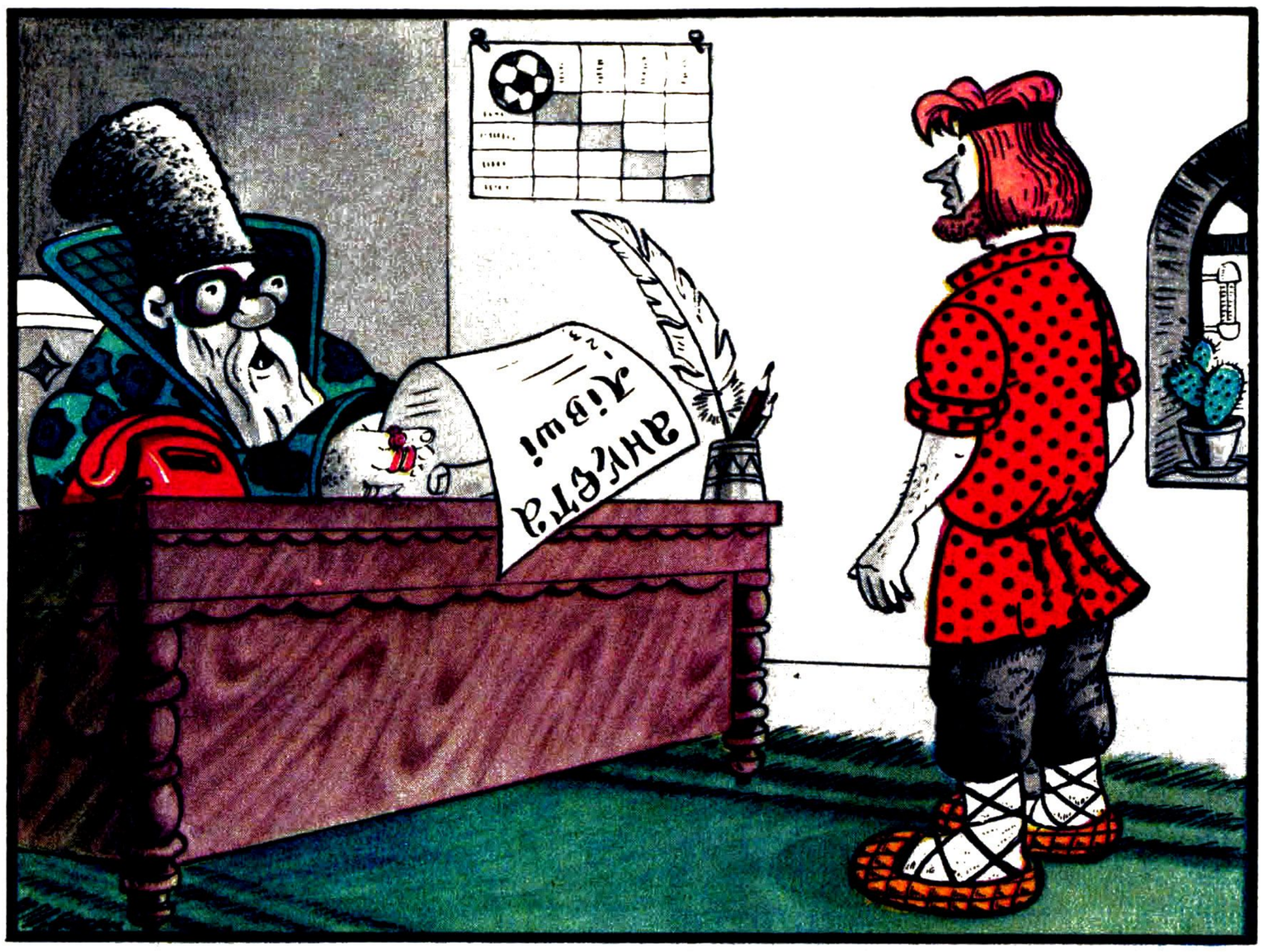

— І все ж таки на міжнародний симпозіум поїде Правша. У тебе, Лівша, анкета гірша...

Гол!

ГУМОРЕСКА

Сьогодні у нашому дворі подія. Відбувається вирішальна зустріч між футболістами сусідніх будинків. За ворота в обох командах правлять великі білі цеглини. Рахунок вже десять-десять.

— Да-а-авай гол! — запально кричать болільники.

А дужче за всіх Степан Степанович, котрий спостерігає матч прямо з вікна своєї квартири, на першому поверсі.

— Михайло, вперед! — кричить він прудконогому форварду з першого під'їзду, ледь не випадаючи з вікна.

Форвард нестримно рветься вперед, але біля самісіньких воріт його збивають з ніг. Пенальті. Виконати штрафний доручають самому потерпілому.

На хвильку затихає увесь двір. Степан Степанович від хвилювання так звисає з підвіконня, що можна побачити, якого кольору у нього капці. Мишко робить короткий розбіг і вправно піддає м'яч ногою.

— Г-о-о-л! — лунають захоплені вигуки.

М'яч, пролетівши крізь ворота, врізається у вікно квартири Степана Степановича. З дзенькотом сиплеться скло.

— Дочекався таки! Забив, Михайлику! — радісно вигукує завзятий прихильник наших футболістів.

А вони приголомшено повитріщалися. Кожен з них чекав зовсім іншої реакції і вже готувався дати драла з двору.

— Молодці, олімпійці!

— Що, зовсім з глузду з'їхав? Вікно розбили, а він радіє! — гукає зі свого балкону баба Настя.

— Поки що ні,— весело відповідає Степан Степанович. — У мене свій розрахунок. Мишків батько — начальник нашого ЖЕУ. В нього ще з минулого року моя заява на ремонт квартири лежить. А тепер нікуди він не дінеться. Я ж на нього до суду подати можу, он як синок вікно розгепав! Тепер — один-нуль на мою користь!

Фідель СУХОНІС.

м. Дніпропетровськ.

КОРОТКО КАЖУЧИ

● *Надії молодих — то втрачені ілюзії старших.*

● *Якщо дурень відчув, що він пошився у дурні, то це вже — не дурень.*

● *Для багатьох цінність інформації — лише в можливості повідати її комусь.*

● *Сп'яніння життям не потребує закуски.*

● *Якщо не маєш на кого озиратися — дивись уперед.*

Володимир БРЮГГЕН.

● *Треба вірити в людину, особливо — в потрібну.*

● *І ведмідь зустрічає з розпростертими обіймами.*

● *Скооперуємося: я розмахнуся словом, ти — ділом.*

● *Наділили повноваженнями, а хто ж наділить розумом?*

● *Відійдіть од вікна — не заважайте бачити перспективу.*

● *Хоч і шепіт, зате який правдивий!*

● *Який це вид атлетики — біг по інстанціях?*

Петро ЧЕРВІНСЬКИЙ.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

...майстру В. В. Воробйову, який, працюючи на прийомі та видачі замовлень у цеху по ремонту годинників (м. Миколаїв), грубістю та образами клієнтів намагався зменшити собі обсяг робіт. Як повідомив заступник начальника обласного управління побутового обслуговування А. Д. Самборик, рішенням зборів колективу цеху Воробйова усунено від роботи з клієнтами.

...працівникові Маловисківського (Кіровоградщина) райвузла зв'язку А. В. Швецю. Як повідомив Перцеві заступник головного інженера Київського поштамту С. П. Шеремета, за недобросовісне виконання своїх обов'язків, а саме: затримку термінової телеграми В. Поліщука на чотири дні,— Швеця звільнено з роботи.

...водію Яготинського (Київщина) райгазу А. В. Шипоті і слюсарю В. А. Дмитренку за порушення порядку розвезення балонів із зрідженим газом. Як повідомила голова райвиконкому В. А. Сухорябова, водія Шипоту з роботи звільнено, слюсаря Дмитренка покарано в дисциплінарному порядку.

ПОКАЯВСЯ

На зборах Клим,
усім на диво,
Поклявсь не пити
навіть пива.
У Клима слово —
що закон:
Відтоді дудлить самогон!

Григорій ПЕЛИШЕНКО.

Закінчення на 14-й стор.

Клуб губителів природи

ЗДОРОВ'Я — ПЕРШ ЗА ВСЕ!

Мал. В. ГЛИВЕНКА

— У нас зараз немає барвників. Але за рогом ви зможете пофарбувати...

[Репортаж про чергове засідання]

Головуючий обвів поглядом присутніх і співчутливо мовив:

— За роботою, бачу, і про відпустки забули. Усі бліді — як перестиглі кабачки. Тому наш культсектор вирішив подбати про оздоровлення кращих губителів.

— У Клубі всі рівні! — обурилися деякі члени.

— Ну, про це зараз не будемо дискутувати. Знаємо, що у так званий застійний період дехто по дзвінку згори й до Клубу губителів природи проліз. Тому повторюю: поїдуть кращі. Ми взяли напрокат намети.

— Будемо відпочивати дикунами! — запитали з місць.

— Губителями-дикунами,— уточнив головуючий. — Бо після різних там санаторіїв і пансіонатів у нашого брата нервова система геть розладнується. А серце так розм'якає, що ми вже ладні кожен лопух до Червоної книги занести. Для губителя, на мою думку, найкращий відпочинок десь так... у зоні асфальтового заводу... Тому і пропоную гуртом обрати місце для відпочинку. Щоб оздоровилися, як той казав, на повну котушку — до очманіння.

— Можна було б розпитути наметн біля Миколаївського глиноземного заводу,— запропонувала секретар Клубу. — Там не повітря — бальзам. Трохи більше одного процента шкідливих речовин затримується на спеціальних установках.

— Чудово! — загукали губителі.

— А якщо додатн,— продовжував секретар,— що і комбінат силікатних виробів і місцева ТЕЦ сотні тонн шкідливих речовин викидають у повітря, то кращого місця для відпочинку губителів годі й шукати.

— А як там з купанням? Чи не розбестяться члени Клубу у хвилях Південного Бугу! Може, місцеві підприємства його зовсім не запаскуджують! — поцікавився головуючий.

— Як заявив на міській конференції Товариства охорони природи головний лікар Миколаївської санепідемстанції А. С. Бузун: забруднюють! І добряче. «Сьогодні про купання у Південному Бузі,— сказав він,— не може бути й мови». Ну, а для губителів така вода — саме те, що треба! Ось де по-справжньому їм можна зміцнити організм. Та й з місцевими членами нашого Клубу приємно буде ще раз зустрітися і подякувати за створення ідеальних умов для нашого відпочинку.

Губителі одностайно ухвалили — цього року відпочивати тільки у Миколаєві!

Було висловлено також думку: якщо там не станеться ніяких екологічних змін, треба буде просити міськвиконком про створення у місті постійнодіючої бази для оздоровлення членів Клубу губителів природи.

НОВИНИ КЛУБУ

СОЛОВЕЇ НА ПІДВІКОННІ

Дирекція Світловодського заводу чистих металів дуже полюбляє трелі солов'я, свист синиці, кування зозулі... Але не завжди є час, щоб поїхати у зелену зону міста і натішитися пташиним співом. Тому тут вирішено було провести оригінальний експеримент — скинути неочищені промислові води підприємства у прижеський ліс. Уже є наслідки: майже на стогектарній площі всихають дерева, тут не співають птахи. «А коли так,— міркує заводське керівництво,— то незабаром ті солов'ї у нас на підвіконні будуть співати. Бо якщо не буде лісу — куди вони подінуться?» У міськраді і райсанепідемстанції, які дали добро на проведення експерименту, теж поглядають на підвіконня.

СУПЕРЕЧКА ТРИВАЄ

«Гнилою чи негнилою повинна бути річка Гнила Липа?» — така суперечка довгий час точиться між керівництвом Бовшівського цукрового заводу і Галицької райсільгоспхімії (Івано-Франківщина). Перші стверджують, що назва повинна бути точною і треба створювати усі умови, щоб річка гнила. Тому цукрозавод тільки те й робить, що постійно забруднює її своїми стоками. Хіміків до глибини душі обурює таке хамське ставлення до природи. Вони категорично проти гниття. І щоб якось «законсервувати» цей процес, потайки «підливають» у річку різні мастила. Хто переможе — невідомо. Суперечка триває. А річка, як не дивно, поки що існує.

ХУАНХЕ на Поділлі

...П'ятикласник Ваня, капітан команди однієї із шкіл міста Волочиська Хмельницької області на змаганні «Клубу веселих і кмітливих» поставив своїм суперникам — команді школярів-ровесників із міста Підволочиська Тернопільської області таке кавезненьке запитаннячко:

— Наші міста стоять на берегах річки Збруч. Ми на лівому, ви — на правому. Скажіть, що є спільного між нашим Збручем і річкою Хуанхе, що протікає в Китаї?

Команда з Підволочиської школи збилася в тісне коло. Кавееківці зашепотіли, жваво жестикулюючи руками, чухаючи потилиці. Але дотепної відповіді дати не змогли.

А Ваня з Волочиська відповів отак:

— У Збручі і у Хуанхе вода однакового кольору — жовта. Недарма ж Хуанхе по-нашому — це Жовта ріка. Це від того, що в ній багато жовтого мулу. А вода у Збручі жовта тому, що її «зафарбовують» своїми відходами Волочиський цукровий завод, сирзавод і завод харчових концентратів.

Суворе журі уже хотіло нарахувати команді волочиської школи два очка, коли п'ятикласник Вася із підволочиської школи сказав:

— Це на думку команди волочиської школи вода у Збручі жовта. А от коли наші підволочиський сирзавод і фабрика шкіряних виробів, та ще деякі підприємства виливають у Збруч свої відходи, то вода в ньому стає брудно-сірою.

Тепер журі вирішило два очка розділити, бо кожна команда мала рацію. Вода у Збручі може бути і жовтою, і брудно-сірою, і темно-зеленою, і навіть чорною, мов дьоготь. Юні учасники «Клубу веселих і кмітливих» підмітили це точно.

Ну, а що ж місцеве керівництво, директори підприємств обох міст, Тернопільська і Хмельницька обласні інспекції по охороні природи, дорослі дяді — невже такі некмітливі, що не помічають тих «веселкових» кольорів, що піняться у Збручі?

Виявляється, все добре бачать, знають, що забруднювати річку — то дуже погане діло. І навіть гірко зітхають з приводу отакого неподобства, приймають рішення і плани, ознайомившись з якими, можна дійти висновку, що незабаром Збруч можна буде порівнювати не з Хуанхе, а з іншою річкою, що тече в Китаї — Янцзи (в перекладі — Голуба річка), і така ж сама блакитно-чиста вода тектиме в Збруч. Он директор Волочиського цукрового заводу В. О. Хрущ і директор сирзаводу А. В. Стасюк запевняють, що недалеко вже той благословенний час, коли з їхнього підприємства жодна брудна краплина не потрапить у води Збруча. І посилаються на укладені ними угоди з Ровенським інститутом водного господарства, в якому проектують очисні споруди для волочиської сироварні. А Хмельницьке виробниче об'єднання, котре опікується цукровими заводами області, незабаром має надіслати устаткування для очисних споруд волочиського цукрозаводу.

Але так і хочеться запитати: «А де ж, шановні, були раніше, коли тільки тепер згадали, що потрібно будувати очисні споруди?» Та й зараз ще рано вигукувати «гоп», бо ще не перескочили. Частенько буває, що між веселковими планами і їх втіленням дистанція залишається неподоланною. Он у місті Підволочиську облрембудтрест Міжжитлокомунгоспу УРСР, який очолює М. Б. Кручинін, скільки вже часу будує міські очисні споруди? Скільки разів зривалися строки введення їх у дію? Мабуть, і сам Микола Борисович збився з ліку. Достовірно можна лише сказати, що і в цьому році введення в дію очисних споруд у Підволочиську теж буде зірвано.

Та якщо керівники волочиських цукрового і сирзаводу якісь обіцянки ще дають, то їхні колеги із заводу харчових концентратів — директор В. П. Степанюк і головний інженер О. Г. Качуровський — і цього не роблять. Вони вважають, очевидно, що струмки з прокислим запахом отцу, які течуть з їхнього підприємства, борознами із дощовою і талою водою спливають у річку різні хімікалії. Посадити ж деревце на березі, до такого мало хто додумується!

Свого часу штрафні санкції, накладені на керівників Дорофіївського тваринницького комплексу на Тернопільщині і свиновідгодівельного комплексу колгоспу імені Леніна Волочиського району змусили побачити, що гнойові потоки з їхніх господарств течуть до Збруча. А до цього вони ніби із заплющеними очима ходили.

Інакше зреагували на застереження керівники бази відпочинку «Медобори» республіканського об'єднання «Укрцивільпобутбуд», що в сусідньому Городоцькому районі. Обласна санітарна служба ще в лютому цього року прийняла постанову про закриття бази відпочинку — як такої, що не відповідає санітарним вимогам. Але на цю постанову керівники бази начхали і віддали базу в оренду обласній раді по туризму.

Прийнявши з своє лоно різні відходи із зони відпочинку «Медобори», дещо із Сатанівського цукрового та плодоконсервного заводів, Збруч врізається у подільські товтри — місцевість, яку за красу і неповторність географи й ботаніки ще в минулому столітті назвали «подільською Швейцарією». Тут Збруч зустрічається із «сатанівським довгобудом» на території санаторної зони (хоч поняття «санаторна зона» і брудна вода в річці — речі несумісні), де впродовж тривалого часу готуються стати до ладу санаторні корпуси, які будують різні підприємства та організації з багатьох міст республіки. Густота і кількість лікувальних закладів потребують і створення цілої комплексної системи очисних споруд. Хмельницький облвиконком прийняв рішення про спорудження оних, але на місці будівництва, як кажуть, ще й кіт не качався. Не вирішено питання про очисні споруди і в самому селищі Сатанові.

Здоров'я річки Збруч, як і сотень малих і великих річок на Україні, добряче підупало і вимагає ефективних лікувальних заходів. З п'ятисот річок, річечок, потічків, струмків, які живили Збруч, на сьогоднішній день кілька сот висохли. Мало допомогла і Постанова Ради Міністрів УРСР, у котрій якраз і йшла мова про екологічний стан і заходи по поліпшенню охорони природи в республіці та спільна Постанова Держагропрому, Держкомприроди, Мінлісгоспу УРСР від 24 вересня 1987 року «Про посилення охорони малих річок від забруднення, засмічування, виснаження і раціонального використання водних ресурсів». Аналогічну постанову 1 березня 1988 року прийняла колегія Хмельницького обласного агропромислового комітету, обласного управління меліорації і водного господарства, управління лісового господарства, обласна інспекція по охороні природи, гідрохімлабораторія Південно-Бузького басейнового управління. Постанова — то діло непогане. Але кожна постанова має властивість створювати магічне враження того, що дієслово «прийнята» ототожнюється із дієсловом «виконується». І якщо постанова є, то, либонь, уже й діло зроблено.

А поки що, незважаючи на постанови, Збруч брудним жовтим кольором і справді нагадує відому річку. Але може статися таке, що доведеться його порівнювати з чимось іншим і гіршим. Якщо, звичайно, буде що порівнювати.

В. БУЛАВКО,
спец. кор. Перця.

Хмельницька — Тернопільська області.

Не музикальна історія

Розповідають, що коли в молодому місті Комсомольську кілька років тому відомий столичний тенор на концерті натхненно заспівав

Тройка мчится, тройка скачет,
Вьется пыль из-под копыт..,

то один жартівник із переповненої зали насмішкувато вигукнув: «Не з-під копит, а з ГОКа!..»

Бо саме в цей час місцева роза вітрів гнала на Комсомольськ чергову гігантську хмару пилюки із шламовідстійників гірничо-збагачувального комбінату.

Ох уже ці жартівники! Вони по-своєму розшифрували і скорочену назву ПГЗК: постійна гарантія забруднення повітря, хоча насправді абревіатуру слід читати: Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат.

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ, ДІЛОВИЙ

З довідки санепідемстанції м. Комсомольська від 8 грудня 1987 року: «Здійснено перевірку викладених фактів у листі гр-на Кального А. І. Вони підтвердилися. Справді, досі не розв'язано проблему боротьби з пилом, що здіймається з пляжів хвостосховищ Полтавського ГЗК...»

Щоб читач не сплутав розділ діловий з ліричним, пояснимо, що то не ті пляжі, на яких маніжаться відпочиваючі й на котрі набігають-накочуються лагідні хвилі, а хвостосховища — не ті місця, де, скажімо, прудкі ящірки ховають свої хвости... Отож пляжі — це відкриті, незатоплені ділянки намитого шламу, а хвостосховища — то лиш відстійники, в які по трубах транспортують відходи («хвости») із збагачувальної фабрики.

Із щойно названого документа далі дізнаємося, що у вітряну погоду спостерігається інтенсивне забруднення атмосферного повітря — місто буквально вкривається пилюкою, що сухих вітряних днів тут — близько ста, причому добра їх третина дме в бік Комсомольська. А ще з цього прозовогнітючого документа довідуємося, що концентрація пилюки в повітрі під час пиління перевищує гранично допустимі норми в 20 і більше разів...

РОЗДІЛ ЛІРИЧНИЙ, У ЯКОМУ ЙДЕТЬСЯ ПРО РОЗУ ВІТРІВ

Напевне ж, заступник голови міськвиконкому (він же і голова планової комісії) Ю. Я. Гордійчук був настроєний на ліричну хвилю:

— Дмеї.. Звідки ви це взяли? Не інакше, як злі язики набалакали. Ну, може, повіє раз на місяць, а, може, й на три... Щось я особисто цього не помічав...

Не менш ліричний настрій був і в голови міського комітету народного контролю В. І. Шевченка. Хоча Віктор Іванович і запевняв, що очолюваний ним комітет твердо й послідовно «бореться» й «карає», але ж і він гадає, що роза вітрів обминає Комсомольськ, а крім того, «хвостосховища постійно заливі водою...»

Можливо, жартували товариші Гордійчук і Шевченко, зважаючи на ліричний настрій?

Та тільки які вже тут жарти, коли п'ятдесятитисячне місто задихається від пилюки! До того ж не піщаної, не дорожньої, про яку ото співають у ліричних пісеньках, а тієї, що у її складі і кремній, і залізо...

РОЗДІЛ ХІМІЧНО-ЕКОЛОГІЧНИЙ

Ще в 1975 році вітер почав розносити хмари в'їдливої комбінатівської пилюки по Комсомольську та селах Келіберді, Салівці, Пришибах. Тоді зачухали потилиці відповідальні дяді з Мінчормету республіки, комбінату, та й батьки міста: як це ми притулили місто біля самісінького комбінату? Та, мабуть, чухання те було не вельми активне, бо й до цього часу нічого путнього не придумано. Хоч і було підключено до розв'язання проблеми не одну установу і інститут. Зокрема, «Укрводоканалпроект», який у 1980 році видав, було, проект на будівництво бітумно-емульсійної бази. Через три роки завершили її будівництво. Потім ще два роки на комбінаті вирішували питання, де взяти вертоліт для розпилення емульсії. А далі?! Далі стало ясно, що емульсія з пилюкою не впорається, отже, користі з неї, як з цапа молока. Інакше кажучи, збудували стопроцентне дороге ніщо.

Нині розроблено схему створення водяних завіс, тобто розпилення води над пляжами. Можливо, це і дасть якийсь ефект. Але ж темпи!

На виконання робіт по зрошенню пляжів на 120 гектарах пішло кілька років. Скільки їх мине іще, коли площа хвостосховищ у десять разів більша?! Скільки ще наковтаються пилюки комсомольчани?

Тим-то на комбінаті гарячково шукають інших способів боротьби з лихом. Надсилаються листи до Казахстанського інституту «Механобр», на кафедру охорони праці й навколишнього середовища університету ім. Патріса Лумумби. Покладаються надії на насіння екзотичних трав, що його обіцяли привезти з Індії студенти, на водорості з Баренцова моря...

РОЗДІЛ ПРО ПОГАНИЙ НАСТРІЙ, ПЕРСПЕКТИВУ ТА ІНШЕ

Усе це, як кажуть, у майбутньому. А сьогодні голові міськвиконкому В. І. Капустянському доводиться лише гніватися: на автора листа до «Перця», на голову міського комітету народного контролю — за те, що В. І. Шевченко розповсюджує «дезінформацію», мовляв, на екологічну обстановку в Комсомольську впливає ще 10 підприємств і організацій міста. Хоч сердитися Віктору Івановичу на свого тезка слід за інше — дивовижний лібералізм і поблажливість до тих, хто нехтує природоохоронні закони, дивиться на них, як на «десяту справу», що обмежується В. І. Шевченко, в основному, «постановкою на вид»... Хоч насправді знищують природу не кілька підприємств і організацій, як стверджує В. І. Капустянський, а добрих два десятки.

Лихий привід — людям заохота. Курить хмарами пилюки гірничо-збагачувальний, димить міське звалище. Тож і додають свого димку, спалюють прямо в місті гори сміття швейно-трикотажна фабрика, ЖЕУ-2, товариство з експлуатації гаражів і погребів, транспортний цех того ж таки ГЗК. Складається враження, що не інакше, як численні ЖКК, ЖКВ та ЖЕУ тільки те й роблять, що змагаються між собою: хто більше насмітить, диму напустить.

От би й сердитись голові міськвиконкому на злісних отруювачів атмосфери. А Віктор Іванович тим часом сердиться на головного санітарного лікаря В. І. Бугаєвського. Бо той суне всюди свого носа, а головне — «сміття з хати виносить», начальство компрометує. І се йому не так, й те не до шмиги. Мало того, що штрафує відповідальних товаришів, то ще й подання прокуророві пише. Та ще й удає, що більше за нього, мера міста, вболіває за його санітарний стан, чистоту повітря.

ЕПІЛОГ

І чим довше буде сердитися В. І. Капустянський і на В. І. Шевченка, і на В. І. Бугаєвського, чим довше удаватиме, що з комбінату (та й інших підприємств) не «дме», тим довше жителі міста дихатимуть пилом і димом.

І ще одне. Коли мені сказали, що з репертуару самодіяльних митців Комсомольська начисто зникли музичні твори, де співається про те, як гарно «дым клубится», де «пыль да туман», то я не здивувався.

Бо тут, що не кажіть, а й справді не до співу.

В. КИРИЛЕНКО,
спец. кор. Перця.

ПЕРЕМЕНЯ

ХОДИТЬ ЧУТКА...

Ходить чутка,
що на світі
ще трапляються дива.
Кажуть,
щось учора сталось
із будинком номер два.

Кажуть, був новий, чудовий
дім багатоповерховий.
Жив у ньому чоловік,
що йому вже сьомий рік.

Кажуть, з дому —
дивна річ! —
крик лунав
і день, і ніч:
— Я не хочу!
Не піду!
Не віддам!
не покладу!
Увімкніть!
Не вимикайте!
Це зробіть!
Оте подайте!
Роблять все
Назло мені!
І-і-і-і!
І-і-і!
І від цього всього крику
у будинку номер два
розболілась,
розболілась,
розболілась
голова!
Розхитались нерви-труби
і занили
сходи-зуби.
Очі-вікна
запітніли,
руки-двері
затремтіли,
закрутило
в димарі:
і-і-і-і!
і-і-і!

Та ще гірше стало далі —
закололо у підвалі.
Затрусила лихоманка
боки-стіни,
груди-ганки.
Навіть номер почорнів —
так будинок захворів!
Він довгенько ще кріпився —
вчора чхнув —
і розвалився!

Ну, а як той чоловік,
що йому йде сьомий рік?

Кажуть,
всівся під кущем,
мовчки
мокне
під дощем!

Галина МАЛИК.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

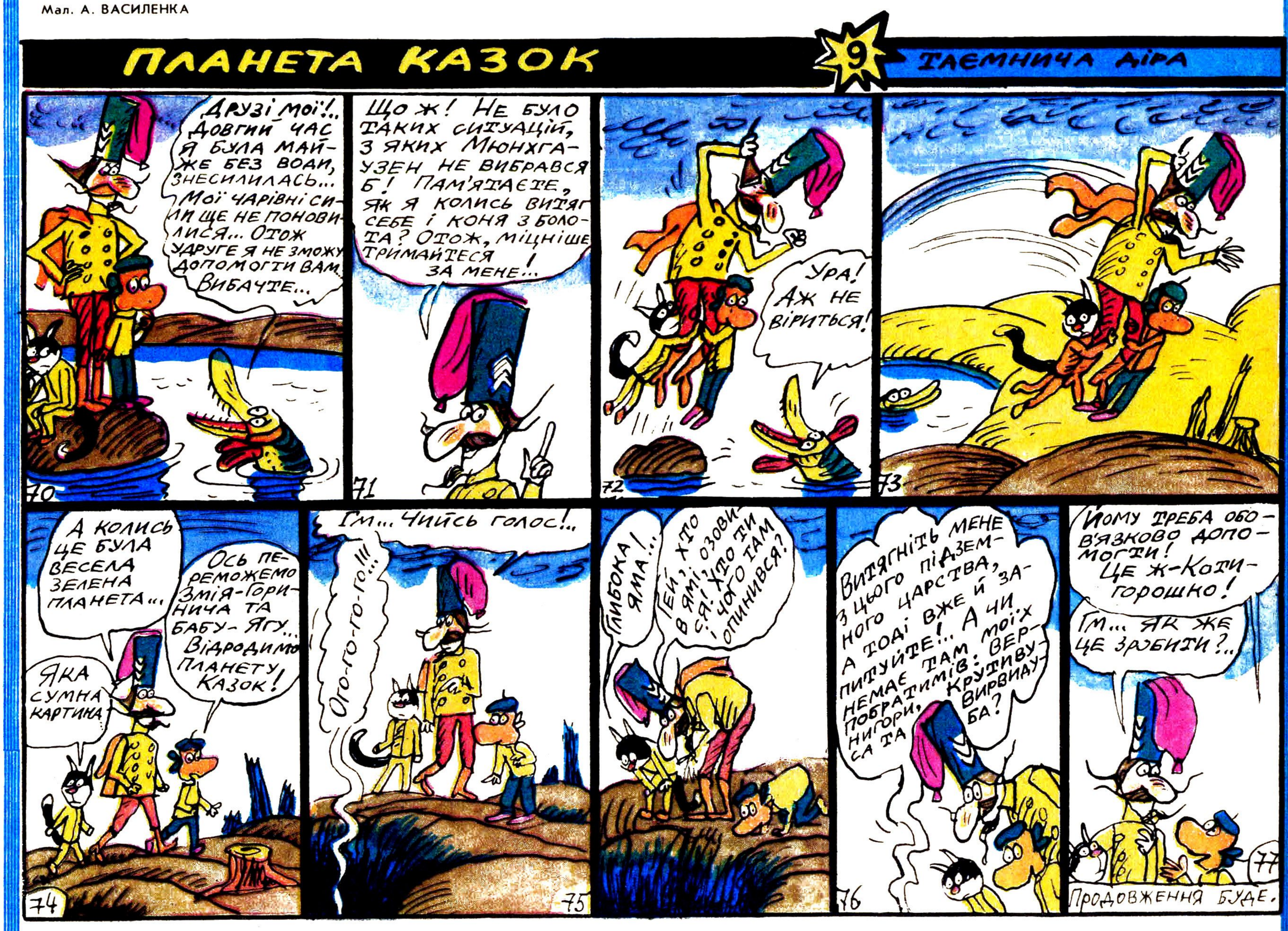

БАБУСИНІ ПОМІЧНИКИ

Повернулась мама з роботи. Оленка з Юрасиком побігли їй назустріч і в один голос почали хвалитися, що вони слухалися бабусю, допомагали їй, не пустували.

— Мої лебедятка,— хвалить їх мама.— Що ж ви робили?

— Я, мамо, ставила на стіл миску, а вона не захотіла рівно стояти, посковзнулась, упала і розбилась. То я допомагала бабусі збирати черепочки,— похвалилась Оленка.

— А ти, Юрасику, чим маму порадуєш?

— Сорочкою.

— Якою сорочкою?

— Гойдався на вишні, а сорочка зачепилась за гілку і сама порвалась. То бабуся латала, а я їй нитку в голку засиляв.

Іван СУРЖИЦЬКИЙ.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

— Що привіз?
— Тепер уже не знаю!..

ЕКСКУРСІЯ З НЮАНСОМ

У Березному, коли я влаштовувався до готелю «Берізка», чергова адміністраторка запропонувала:

— Можу порекомендувати вам хорошого екскурсовода...

— Та ні, спасибі,— подякував за люб'язність я.— За екскурсовода мені може бути будь-хто з жителів вашого селища.

— Е, не кажіть...— усміхнулась жінка.— Я з вами не згодна. Від екскурсовода, його вміння вести екскурсію чимало залежить... Передусім ваші враження. Приміром, наше селище може вразити вас як край березових гаїв. Від доброго екскурсовода ви можете дізнатися, що славиться він як ділами робітничими, так і щедрими паляничними врожаями...

Добрий екскурсовод вам розповість, що селище міського типу Березне — промисловий та культурний осередок у центральній частині Ровенської області. Що відомий він фарфоровим, маслопереробним та льонозаводами, швейною фабрикою. Із освітніх закладів є тут лісотехнікум, профтехучилище, музична школа для дітей...

Поведе він вас до нашого мальовничого веслувального каналу. І згадає, що на його плесі тренувався нинішній чемпіон світу з парного веслування Юрій Гурін. І наче між іншим розповість, що пишаємося ми ще одним знатним земляком, Миколою Нетяжком — майстром спорту міжнародного класу, чемпіоном країни з важкої атлетики. Що Березне взагалі славиться своїми спортивними традиціями, позаяк маємо аж тридцять майстрів спорту.

А принагідно покаже і нашу нову дитячу спортивну школу, чудовий стадіон та гордість місцевих спортсменів — закритий плавальний басейн...

А ви кажете: будь-хто може бути за екскурсовода. Помиляєтесь! Надто багато від екскурсовода залежить. Зокрема, можна вам показати наші вулиці — Леніна, Київську, Першотравневу... Чудові вулиці — чисті, просторі, чітко сплановані. І враження у вас про селище відповідне складеться.

А можна ж, погодьтеся, прокласти маршрут і по таких вулицях, як Миру, Московська чи Садова. Твердого покриття на них нема, забудовані вони таксяк і до неможливого засмічені побутовими відходами...

Я був просто вражений залізною логікою своєї співрозмовниці. А вона тим часом жваво продовжувала:

— Можна ж для сміху звернути вашу увагу ще й на те, що з нумерацією будинків у селищі не все гаразд. Як, скажімо, на вулиці Піонерській. Під номером п'ятнадцять тут два будинки. І коли якось загорівся один з них, то, подейкують, пожежники поїхали гасити полум'я до іншого...

Або повести вас на новий житломасив по вулиці Ціолковського. Щоб ви побачили. як уся прилегла до будинків територія захаращена саморобними сарайчиками та приватними гаражами, де і згадки нема про майданчики для дітей, де домогосподаркам і білизни ніде посушити.

Ні, справжній екскурсовод знає, що́ в першу чергу показувати гостям. Хіба ж поведе він вас до нашого парку, в хащах якого сіроманці от-от почнуть лаштувати собі лігва?

Нізащо! І парк обмине десятою дорогою, і ті смітники, що порозводили тут своїми складськими приміщеннями торговельники.

...Непомітно обминете ви з ним й інші місцеві, так би мовити, достославності. Ту ж автостанцію, де від тісняви і горошині впасти ніде. Старі та непривабливі приміщення районної бібліотеки та Будинку піонерів. А ще й баню, яка своїм виглядом скидається вже на якусь пам'ятку старовини...

Постарається він не акцентувати вашої уваги й на нашому кінотеатрі імені Гагаріна, з ремонтом якого дозволікалися до того, що впала стеля. Добре, хоч не на голови глядачам... І зробить усе можливе, аби не потрапило вам на око аварійне приміщення нашої майстерні по ремонту побутової техніки. І вже, як риба, мовчатиме, що із ремонтом будь-якої техніки справи у селищі — кепські.

Ну то як, переконливо я кажу?!.

— Начебто...— несміливо відповів я.

— Отож-то!..— І з не меншим ентузіазмом повела свій монолог далі: — А потім екскурсовод неодмінно подбає про те, щоб ви не ходили в нас голодним. Як відомо, ситий екскурсант — запорука успіху всієї екскурсії. А поїсти у нас також можна порізному. У залежності від того, куди підете. Якщо, скажімо, до робітничих їдалень, чи то пак кафе, яких у нас десь із півдесятка,— то це тільки апетит зіпсувати. Незатишні, скажу вам, заклади та й брудновато в них. Зате як відвідаєте наш фірмовий ресторан «Случ» — не пошкодуєте. До чого ж смачно та калорійно готують у ньому дівчата. А яка висока культура обслуговування!..

Так що ви, будь ласка, від хорошого екскурсовода не відмовляйтеся. Йому, знаєте, видніше, куди вас повести та на що дивитися.

Навіть по тих наших магазинах. Чи то на асортимент товарів — а він у нас відносно пристойний,— чи то, скажімо, на непорядки в системі обслуговування. Їх, на жаль, вистачає. Бо контрольних ваг у жодному продовольчому магазині немає, а книгу скарг продавці взагалі чи не за тридев'ять земель ховають...

Чи, припустимо, підете ви на річку Случ. Тільки замилуєтесь її ліричними берегами, а знічев'я хтось візьме та скаже, що, мовляв, таку красу постійно загиджує своїми відходами відгодівельний комплекс. І від такого нюансика лусне ваш добрий настрій, мов мильна булька...

Недосвідчений екскурсовод може в свою розповідь і не вельми приємні нюанси вставити. От торкнеться проблем нашого селища і скаже раптом, що меліоратори доосушували землі в районі вже до того, що вода незабаром стане дефіцитом. Чи про наше тепло. Щозими мерзнемо. А все тому, що котельні у селищі малопотужні, та й палива не вистачає, хоча, здавалось би, у лісі живемо.

До речі, хороший екскурсовод знає, коли й пожартувати можна. Був тут у нас курйоз. Приїздив якось із області один перевіряючий з питань вуличного освітлення — у нас із цим вкрай погано: ні електроопор не вистачає, ні світильників до них. Так от, попереджали ми його, аби до заходу сонця у готель повертався. А він, як навмисно, не послухав, загулявся десь. І повертаючись уночі, налетів на дуба. І таку, знаєте, яскраву гулю набив, що вона йому потім дорогу освітлювала...— І посміхнувшись, адміністраторка цілком серйозно запитала:

— Ну то як, переконала я вас?

— Атож,— ствердно кивнув я і вирішив, що кращого гіда, ніж голова місцевої селищної Ради Василь Васильович Пелех, мені не знайти. Хто ж, як не він, знає своє селище з усіх боків.

І у своїх передбаченнях не помилився.

Ю. ІЩЕНКО,
спец. кор. Перця.

Ровенська область.

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

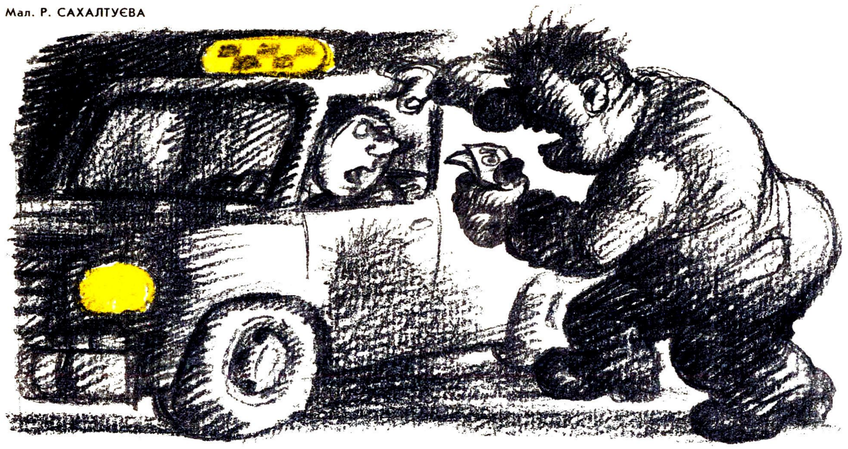

— У мене горілки нема, я ж — приватник!..
— Згоден на самогон!

ЗОЛОТЕ МОВЧАННЯ

— До нашого одруження ти обіцяв мені золоті гори. А тепер мовчиш! — докоряє молода дружина своєму чоловікові.

— Мовчання — це ж і є золото, моя люба,— відповів чоловік.

Повідомила О. ЖУКОВА.

м. Вільнянськ
Запорізької області.

НОВИЙ НАЧАЛЬНИК

— Ти що, Максимовичу, пішов на заслужений відпочинок?

— Та ні, працюю. Тільки змінилося начальство.

— А хто тепер у тебе начальник?

— Марія Іванівна,— киває Максимович у бік своєї дружини.

Повідомив В. ПОЛІЩУК.

м. Летичів
Хмельницької області.

НЕ ТОЙ ПАСОК

Двоє хлопців копають на замовлення колодязь. І вже так натомилися, що ледь на ногах тримаються.

Підходить господар і радить:

— Хлопці, затягніть паски: бо штани загубите.

А хлопці у відповідь:

— Тут, дядьку, звичайні паски не допоможуть. Тут потрібно ковбасою підперезуватися, а інакше діла не буде...

Повідомив Ф. МАРЧЕНКО.

м. Харків.

ПІДРАХУВАВ

На уроці математики учитель пропонує учневі задачу:

— У вас на городі росте яблунька. Батько з неї нарвав три мішки яблук, один продав на базарі, другий віддав сусідові. Скільки вдома зосталося мішків яблук?

Учень:

— Яблуньки в нас немає. Батько нічого не рвав, на базарі не продавав і сусідові не давав. Але цієї ночі він приніс яблука, і вдома є один мішок.

Повідомив І. АНДРІЙЦІВ.

с. Мишків
Заліщицького району
Тернопільської області.

ЗАВТРА МЕНЕ НЕ БУДЕ

— За що ви накрутили вуха своєму синові?

— Бо завтра він має принести табель зі школи.

— Так завтра ж...

— Так, але завтра мене не буде вдома.

Повідомила О. ЗОШІЙ.

м. Новий Роздол
Львівської області.

ТРОХИ ЛЕГШЕ

— У вас є однотонне пальто?

— На жаль, нема. Тільки на сорок— п'ятдесят кілограмів.

ВИЧЕРПНА ВІДПОВІДЬ

— Де вперше одержав перемогу Суворов?

— На сто четвертій сторінці підручника.

Повідомив М. ЗАСТОЛЬСЬКИЙ.

м. Чимкент.

МАЛИЙ

— Хлопче, ти чому не працюєш?
— Я ще малий.
— А чому на тобі такі короткі штани?
— Бо це ж не мої, а батькові.

Повідомив Л. НЕКРУТ.

Харківська область.

БІЛЬШЕ КОЛО

Майстер проводить навчання з молодим робітником:

— Оце коло, воно має 180 градусів.

— А нас у школі вчили, що коло має 360 градусів,— зауважив молодий.

— Не перебивай,— сердито буркнув майстер,— у школі ви, напевне, вивчали більше коло.

Повідомив О. ПАЛАМАРЧУК.

м. Борислав
Львівської області.

Мал. В. ГОНЧАРОВА

Вісті з мого світу

ПРО НІС І ПРИНЦИПИ

А ви знаєте, які дива на білому світі коїться? Американців за ніс водять! І то не якусь там сотню, тисячу чи й навіть мільйон, а — цілу країну, всі Сполучені Штати Америки!

Переконаний, що не знаєте, що й не здогадуєтеся навіть, хто ж це отаке із великою державою вичворяє.

А, між іншим, робимо це ми! Точніше — наша дипломатія. Ухопила, значить, вона цупкенько Америку за носа та й водить сюди, туди — куди їй (не Америці, звісна річ, а дипломатії нашій) заманеться. А нещасна Америка слухняно дибає, немов дурне ягнятко, і не знає, що робить це не з своєї волі.

Мабуть, так і не знала б, якби один дуже пильноокий та принциповий чоловік не заповзявся їй очі на все відкрити. Взявся ж за цю справу не хто інший, а один із ста американських законодавців — сенатор Дж. Хелмс. Отой самий, основний життєвий і політичний принцип якого — «Не допустити будь-яких угод із Радянським Союзом!»

Коли, всупереч палким жаданням містера Хелмса, було підписано радянсько-американський Договір про ліквідацію ракет середньої і меншої дальності, містер почав гарячково набирати собі спільників з-поміж колег-сенаторів, аби завалити ратифікацію, тобто затвердження того договору. Відчувши, що справа не витанцьовується, вдався був до вельми уподобаних ним «поправок-убивць» — ночей не досипаючи, невтомно придумував та висував усілякі поправки до договору, щоб у такий спосіб убити сам дух його, саму суть. Але й тут обізляя пійшов — не ті тепер часи й у сенаті Сполучених Штатів настали. Із ста сенаторів дев'яносто три проголосувало за ратифікацію договору і лише п'ять — проти. Це — спільники Хелмса з його республіканської партії, відверті, запеклі антирадянщики: Г. Хамфрі, М. Уоллоп, С. Сімус та ще один із партії демократичної — Є. Холлінгс. П'ятим був сам Хелмс.

28 травня 1988 року, коли договір було ратифіковано, Хелмс зарепетував: «Чорний день у сенаті!» І досі ніяк не вгамується — лементує, що не відмовиться від своїх принципів.

Отут не зайве буде глянути, на якому ж то грунті ті його принципи ростуть, що ж їх живить. Треба глянути, бо інакше та «принциповість» у час теперішній, у час нового мислення, може здатися якоюсь (прошу вибачення) недоумкуватістю.

Ні, невгамовний сенатор добре знає, що робить і чого хоче.

Хелмса часто називають «сенатором від Геркулеса». Пояснимо: «Геркулес» — назва американського суперконцерну, що має якнайбільше відношення до виробництва отих самих ракет, на яких радянсько-американський договір ставить хрест. Недарма президент «Геркулеса» і особистий друг Дж. Хелмса — Едвард Шаїні сприйняв ратифікацію мало не як кінець світу. «Це ж справжнє розорення для нашого «Геркулеса!» — заволав він.

Що правда, то правда — в сейфи того суперконцерну тепер менше мільйончиків капне. То чи ж може «сенатор від Геркулеса», принципово зацікавлений у збільшенні тих прибутків, спокійним бути?!

«Принципового» сенатора усілякопідтримують «свої люди» фабрикантів зброї у Пентагоні, такі собі «консультанти» Ф. Ікле й А. Уоллстеттер. Укупі з сенатором вони аж зі шкіри пнуться, аби уже тепер, загодя спорудити загати на шляху до наступного радянсько-американського договору — про скорочення на 50 відсотків стратегічної наступальної зброї, взяти реванш, як каже сам Хелмс, за поразку в справі з ракетами середньої та меншої дальності.

Це й зрозуміло, бо до продукування й цієї зброї «Геркулес», а, отже, і містер Хелмс, теж мають пряме відношення.

Дбаючи на ділі про інтереси певної групи слуг смерті, Дж. Хелмс на словах старається удати із себе захисника інтересів усього американського поспільства. Але, попри всі ті старання, на вдячність простих американців, які прагнуть спокою та миру, на вдячність розсудливих політичних, громадських і державних діячів він так і не заслужив. Навпаки, вони образилися: «Та хіба ж ми такі дурні, що нас, цілу країну, можна за носа водити?!»

Опит, проведений досить авторитетною у США організацією «Паблік адженда» засвідчив, що переважна більшість американців ставиться несхвально до позиції Хелмса і купки його спільників у сенаті. Але Хелмс, чого й слід було очікувати, принципово стоїть на своєму: «Підтасовка!» — так одреагував він на наслідки того опиту.

Як бачимо, і тут своєму принципу — видавати чорне за біле, а біле за чорне — вірним залишився.

Ну, а щодо носа газета «Вашінгтон пост» зауважила, що, раз сенатор Хелмс так наполегливо на той ніс посилається, то доводиться визнати, що сам Дж. Хелмс поки що з носом залишився.

Додамо до цього тільки одне. В час, коли над світом свіжі вітри віють, Хелмс, як і раніш, тримає носа за затхлим вітром, який чимало років отруював атмосферу відносин між народами. Та ще й намагається при цьому своїх співвітчизників за ніс укопити, аби на стару стежку, темну стежку недовіри, подалі від здорового глузду відвести.

Я. ВАЛАХ.

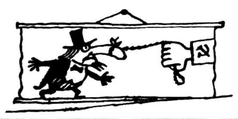

Мал. А. ЮНА

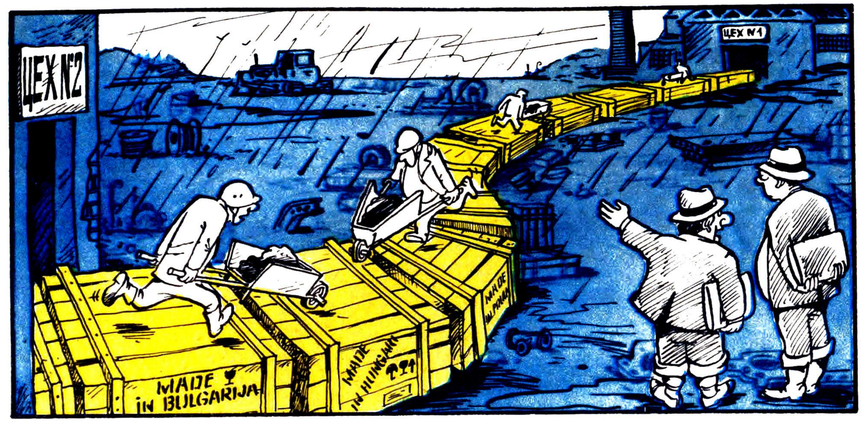

— А це наша нова автоматизована лінія.

НЕПОРОЗУМІННЯ

ГУМОРЕСКА

Такому листу ми зраділи. Ще б пак! Увесь день на телефоні, безуспішно щось цікаве вибиваємо, а тут витягуєш з конверта мало не готовісіньку замітку:

«Цей день запам'ятається жителям наших Телепеньок надовго,— категорично заявляв автор. — Серед сільського парку всміхається вікнами до сонця нова двоповерхова споруда з цегли найвищого гатунку, ще й облицьована шикарними імпортними кахлями.

І року не минуло, як правління нашого колгоспу вирішило спорудити нове приміщення дитячого садка. «Бути в селі довгобуду»,— зітхали телепеньківці. Але темп будівництва виявився таким, що жителям села навіть соромно стало за свій песимізм.

І ось споруду введено в дію. Голова правління Петро Кузьмович Петелька особисто впустив кота, його шофер заніс сюди кольоровий телевізор, інші колгоспні подарунки. Грав інструментальний ансамбль Будинку культури, було багато гостей із райцентру. Найщиріші вітання і побажання звучали в цей день.

В. ШМАЛІЙ».

Серед постійних авторів газети людини з таким прізвищем не було, але це нас не турбувало — радував зміст. Підчистивши замітку нового сількора, одностайно вирішили дати їй заголовок «Новосілля у малюків» і послали в друкарню...

Коли вийшла газета, в редакцію посипалися листи з Телепеньок. Надійшла звістка і від Шмалія. Він писав:

«Вибачте, але вийшло непорозуміння. Ви назвали замітку «Новосілля у малюків», а в голови колгоспу тільки один малюк.

Я написав чистісіньку правду, але мій допис чомусь зрозуміли не так. Справді, у нас відбулося засідання правління, на якому вирішили збудувати нове приміщення дитсадка, справді, його збудували дуже швидко, та ще й гарне напрочуд. І новосілля було, на яке колгосп кольоровий телевізор купив, і музика грала, і гостей багатенько з'їхалося.

За одне даруйте: не дуже чітко я вказав, що поселилися у тому приміщенні не діти, а голова зі своєю сімейкою...»

Микола КАВУН.

смт Оратів
Вінницької області.

ВДУМЛИВИЙ

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Не скаже «так», не скаже й «ні»,
— Подумаю,— промовить мляво...
І буде думати три дні
Про... трихвилинну справу.

ПРОПАВ МИСЛИВЕЦЬ

— Збираюся рушницю продавати,
Бо як мисливця — вже нема мене:
Забороняє медицина, брате,
Мені вживати будь-яке спиртне!..

СПРОБУЙ ДОГОДИТИ

Лиш жінці щось почне казать Демид,
Вона: — Як ти з розмовами набрид!..
Коли ж мовчить — ізнову допіка:
— Чи не ковтнув, бува, ти язика?!.

СНИ І ЖИТТЯ

— Вже двічі снилося, що я вас цілував,—
Михайло співробітниці сказав,—
Що ви міркуєте про сни оті?..
— Що в снах ви сміливіший, ніж в житті!

Петро КРАСЮК.

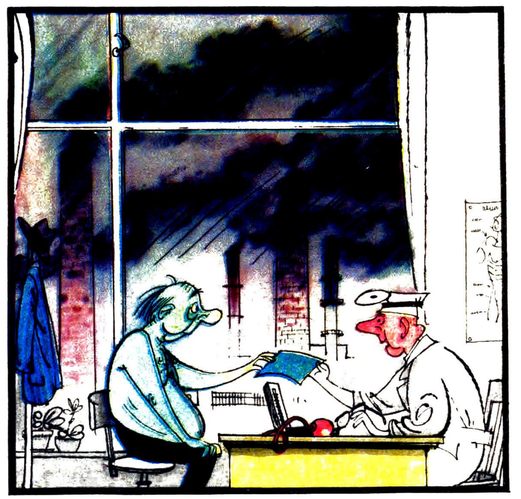

— ...І раджу поменше бувати на свіжому повітрі...

Гість Перця

Фелікс ДЕРЕЦЬКИЙ

Ефективний засіб

Умови у нас — не позаздриш. Просто мучимося — двійко дітей і я з дружиною в малесенькій клітці. Наші багаторічні спроби якось поліпшити свої житлові умови відбиваються від різноманітних інстанцій, як горох від стіни. До того ж і місць у садку для наших дітей не знайшлося. Хоч сядь та плач. Що ми часом і робимо.

І тут мене осяяла ідея. Я поділився нею з дружиною. Вона спочатку не згоджувалася, але я пояснив, що іншого виходу просто немає. Скликали сімейну раду. Теща і тесть зобов'язались підтримувати нас фінансово.

Наступного дня пішов на роботу і написав заяву на звільнення.

— Що сталося? — здивувався керівник.— Ви — зразковий працівник. Я готовий дати вам надбавку...

— У мене кращі сподівання на майбутнє.

— Якщо так, то мені дуже прикро. Пам'ятайте, що ми завжди готові вас прийняти назад.

І керівник на прощання міцно потис мені руку.

По дорозі додому зайшов у господарський магазин і купив сокиру.

Опівночі підняв будинок на ноги. З сокирою в руках вискочив у коридор з риком, на який у мене тільки вистачило сил:

— Уб'ю! Уб'ю!..

— Рятуйте! — пронизливо кричала моя дружина, гасаючи за мною. Волосся в неї було розпатлане, синці світилися, як справжні, сукня була подрана на шмаття.

— Татусю! Мамусю! — вищали діти.

У прочинених дверях з'явилися перелякані обличчя.

— Заспокойтесь, пане, і дайте людям змогу виспатись,— порадив мені один із сусідів.

— Я тебе як пере...— з піднятою сокирою я кинувся в його бік. Але він швиденько причинив двері. Позачинялися й інші.

Після чергового нічного шарварку нас якось відвідала комісія. Дві пані співчутливо вислухали нарікання дружини.

— Кинув роботу, п'є, скандалить, жити не хочеться...— хлипала вона.

— А звідки бере гроші на горілку? — запитали.

— Носить з дому. Живемо з дітьми на те, що я зароблю в людей прибиранням,— складно брехала дружина.

Під час розмови я лежав у спеціально приготованому барлозі. Біля мене стояла порожня пляшка з-під горілки.

Пані пошепталися між собою.

— Зайдіть, будь ласка, завтра по допомогу.

— Дай вам бог здоров'я! — слізно дякувала дружина.

Почав скандалити знову. Особливо був гордий за дітей. Що так добре грали свою роль. Невдовзі нас відвідала друга комісія. Цього разу чоловік і дві жінки.

— А, цей пияк і лобуряка! Він живе далі,— було чути, як інформувала їх сусідка.

Похлюпав на свій барліг горілкою і впав у нібито п'яне забуття.

Мужчина порадив моїй дружині:

— Ви повинні дати згоду на лікування вашого чоловіка від алкоголізму.

— Думала, що воно якось минеться, та й дітей шкода...

— Мамусю, ми боїмося! — тулилися до дружини діти.

— Отак вони цілісінький день і дивляться на п'яного батька? — запитала одна з жінок.

— А що поробиш?! Спробувала влаштувати в дитячий садок, так відмовили.

— То, мабуть, якесь непорозуміння. Про таких дітей треба дбати в першу чергу,— сказала на прощання друга жінка.

За кілька днів прийшло повідомлення про надання двох місць у дитячому садку.

Заохочений успіхом, я активізував свою скандальну діяльність. Сусіди писали скарги, кілька разів нас відвідував міліцейський патруль. Знову дочекались комісії: двох чоловіків і жінку. Вони похмуро вислухали нарікання дружини.

— Як можна мешкати в такій клітці з хронічним алкоголіком і двома малими дітьми? — дивувалася пані, яка здавалася керівником цього грона громадських діячів.— Прошу вас: не втрачайте надії. Все буде гаразд.

І вона поплескала мою дружину по плечу.

Та вдячно поцілувала їй руку.

Коротше кажучи, одержали ми невдовзі дві просторі кімнати з кухнею. Правда, в старому будинку, але з непоганим плануванням.

Сокиру я викинув, пішов на роботу. Замислююсь тільки, чи не вчинив це надто поспішно, чи не втратив якогось шансу, з якого ніколи не скористаєшся, будучи нормальним громадянином.

Переклав з польської С. ПАВЛЮК.

Страшне перо не в пусака...

«Слухали: Заяву повара Ковальчук С. Б. про списання продуктів, які були витрачені для харчування льотчиків: 4 кг. м'яса та 16 чол. учнів СПТУ № 8».

(З протоколу).

Надіслав В. ХРИСТЮК.

«Любителям футболу
16 липня (субота) о 17-00,
на стадіоні імені Ленінського комсомолу в Черкасах відбудеться футбольний матч на першість СРСР з футболу серед команд майстрів другої ліги між командами «Дніпро» (Черкаси) — збірна Ефіопії».

(З газети).

Надіслав В. ЛЕВЧЕНКО.

«Господарці на замітку.
Щоб дверні завіси було зручно змащувати, у верхній частині кожної з них просвердліть по маленькому отвору».

(З газети).

Надіслав Є. ГОНЧАРУК.

«Об'ява
Хто не придбав квитка разового відлову риби вудкою, той буде вигнаний із ставка разом з міліцією».

«Товарищи
Идите в верх на кладбище там есть некопаные могилы берите любую какую хотите, лопаты там тоже».

(З оголошення).

Надіслав В. ІВАХНЕНКО.

РІЗНІ ТУРБОТИ

У кожного свої турботи,
Проблеми гострі і складні:
Прямий — згинається в роботі,
Гнучкий — прямішає в лежні.

ПОСАДА ВПЛИНУЛА

З підвищенням змінився він, на жаль;
Колись читав книжки — тепер мораль.

Віталій ГУНЬКО.

Закінчення. Поч. на стор. 3.

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

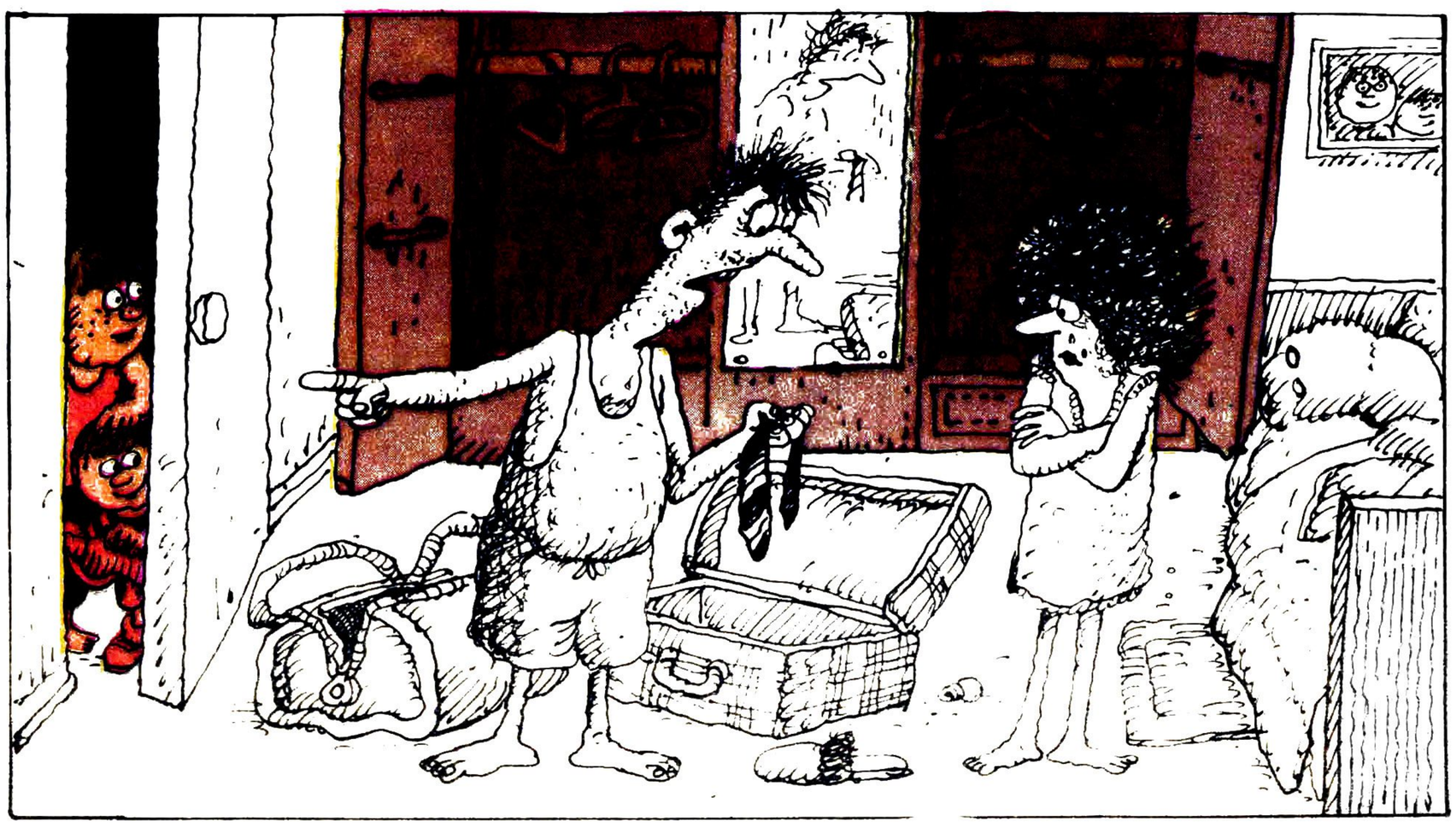

— Це ж треба — як тільки ми збираємося йти розлучатися, вони ховають наш одяг!

Гумор наших побратимів

Мал. Ю. СИМАКА («Кіперуш», м. Кишинів)

— Нарешті й до нас начальство приїхало!

— Та що ви, тату! Це ж артисти — фільм на історичну тему знімативуть.

Мал. Ш. ЯКШТАСА («Шлуота», м. Вільнюс)

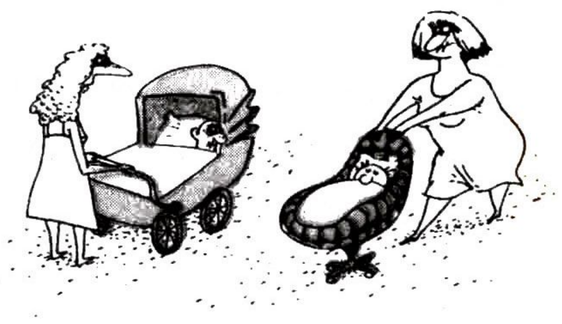

Без слів.

Мал. Х. ЙЄГАЄВА («Кірпі», м. Баку)

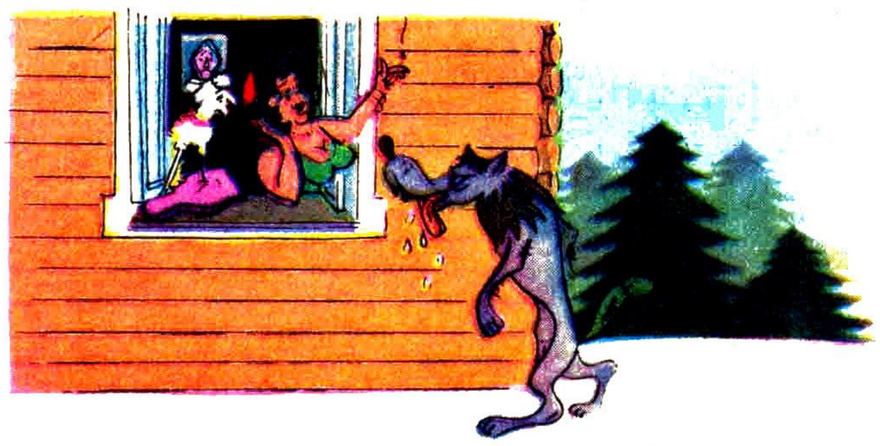

— Запізнився, Вовче! Бабуся вже місяць як у богодільні!..

Мал. П. НЕШТЕР («Кірпі», м. Баку)

— Підпишіть, будь ласка...

...ось цю заяву...

Мал. В. МІЖЕЛІСА («Шлуота», м. Вільнюс)

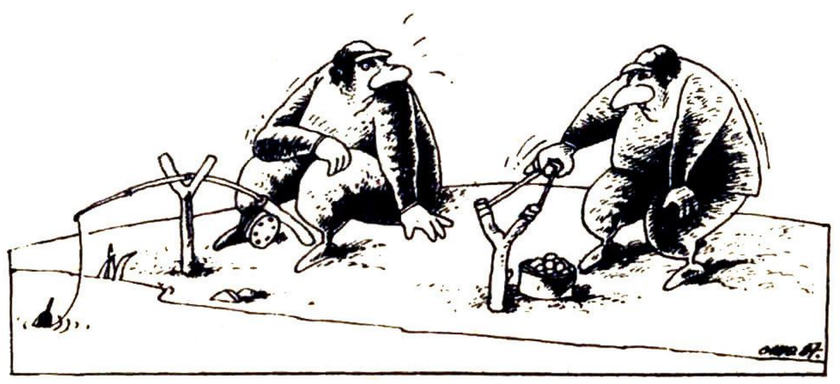

Без слів.

Мал. Т. СЕРГІЄНКО («Дадзіс», м. Рига)

Мал. В. ІОНІЦОЯ («Кіперуш», м. Кишинів)

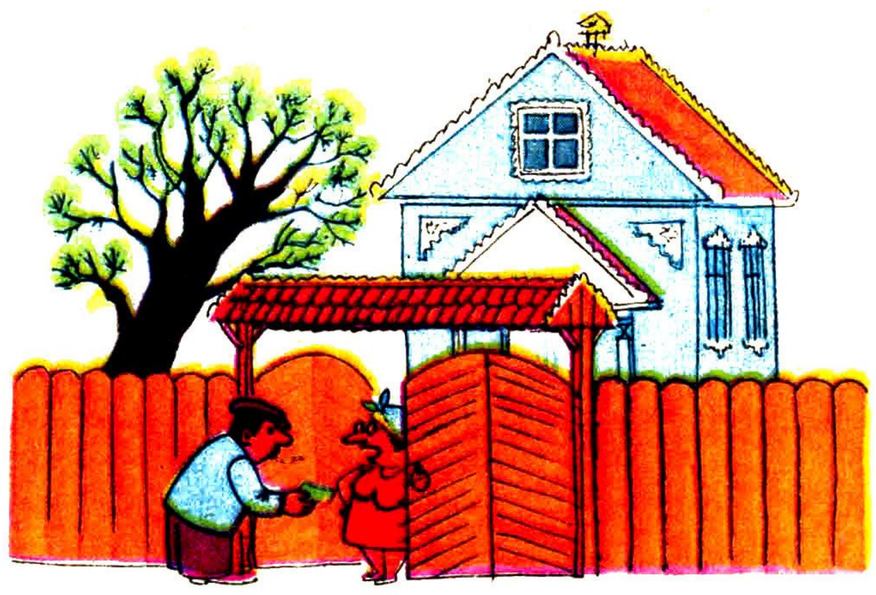

— Ти мені грошей не тицяй! Без талонів на цукор я тобі ні крапельки самогону не продам!

Головний редактор
Ю. ПРОКОПЕНКО.

Редакційна колегія:
В. БОЙКО,
В. БОНДАРЕНКО,
А. ВАСИЛЕНКО,
П. ГЛАЗОВИЙ,
В. ЗЕЛІНСЬКИЙ
(головний художник),
Ю. ІЩЕНКО
(відповідальний секретар),
Ф. МАКІВЧУК,
Д. МОЛЯКЕВИЧ,
М. ПРУДНИК,
І. СОЧИВЕЦЬ,
В. ЧЕПІГА
(заступник головного редактора).

Журнал «Перец» № 17 (1275)
(на украинском языке)
Издательство «Радянська Україна».

Здано до набору 02.08.88.
Підписано до друку 24. 08.88.
БФ 43223.
70 × 108/16. Офсетний друк.
2,8 умовн.-друк. арк. 14 умовн.
фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк.
Тираж 2200000 прим. Зам. 03944.

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

С Журнал «Перець» 1988 р.

Видається з січня 1927 року.
Виходить двічі на місяць.

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Петра Нестерова, 4.
Тел. 446-84-21, 441-89-37, 441-89-38.

Адрес редакции:
252047, Киев-47,
ул. Петра Нестерова, 4.
Для телеграмм: Київ Перець.

Рукописи не повертаються.
Передруковуючи із журналу матеріали,
треба обов'язково посилатись
на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку
видавництва «Радянська Україна»,
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Ленина комбинат печати
издательства «Радянська Україна»,
252047, Киев-47, проспект Победы, 50.

Текст набрано із застосуванням
вітчизняного фотонабірного
комплексу «Каскад»

Теми до малюнків цього номера придумали: А. Василенко, В. Губін, О. Гуцол, Р. Друкман, О. Коновалєнко, М. Литвин, О. Монастирський, В. Мохов, В. Тильман, В. Чечин, В. Чмирьов.